

OFFISERSBLADET

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

1
2016

Litt av hvert
Kjekt å ha!
Hva skjer?

FORBEDRET

ARTHUR artillerilokaliseringsradar

BFO på
FOS Vinter Sessvollmoen

Første tur
i norsk F-35!

Torbjørn Kjosvold
– 30 år som fotograf i forsvaret!

Det norske
MINUSMA-bidraget i Mali

BILIA TILBYR UTENLANDSBEORDREDE KAMPANJE PÅ VOLVO XC60

Volvo International Customer Sales 60 års jubileumskampanje på Volvo XC60

- 60% rabatt på Momentum eller Summum utstyr
 - 60 € for Diplomat-pakke
 - 60 € for base metallic lakk
 - 60 € for Intellisafe Pro pk. (kun på D5, T6 og T5 motor)
- Pris fra 25 820 €

Benytt denne muligheten til å få en flott Volvo til spesielt gunstig pris. Når du tjenestegjør ute kan du også bestille ny bil gjennom Volvo Diplomatic Sales før du returnerer til Norge.

Kjøp ny Volvo på diplomatbetingelser. Priser langt under ordinære taxfree-priser. For nærmere informasjon kontakt Bilia Økern, Volvo Diplomatic Sales ved: **Siv Fjellmo Grøndahl**, e-post sfg@bilial.no, tlf +47 530 25 039/+47 481 34 723.

Volvo XC90 fra 36 710 €

Nyhet! Volvo S90 snart tilgjengelig

Volvo V60 Cross Country fra 24 580 €

Volvo V40 fra 17 720 €

**Alt som gjelder Volvo.
Og litt til.**

Ring oss på telefon 08555
Chat med oss på bilial.no og følg oss på
facebook.com/bilialnorgevolvo

Bilia Personbil as
Avd. Økern
Økernveien 115
0579 OSLO

Ønsker vi fri militær fagpresse eller «menighetsblader»?

Ja, det er et spørsmål det kan være betimelig å stille seg, spesielt etter at Forsvarets ledelse både muntlig og i form av eposter, er forbannet på enkelte artikler og leserinnlegg i Offisersbladet. Dette tar jeg imidlertid med knusende ro, for heldigvis har vi i Norge uttrykks- og pressefrihet. Offisersbladet/BFO har fått kritikk fra Forsvarets ledelse på «Giv Akt!» spalten i utgave 6/2015 med overskrift «Det er ikke reell medbestemmelse i Forsvaret». Spalten som denne gang er undertegnet av leder kommunikasjonsavdelingen i BFO Viggo Holm. Den gir utallige eksempler på hvordan forsvarsstaben i drøftinger og forhandlinger om eksempelvis ny militær ordning, nytt personellreglement og tariffmessige forhold, gjentatte ganger bruker sin styringsrett. Forsvarsstaben unnlatte da å høre på arbeidstakernes argumenter, og således alt tjenestegjørende befal i Forsvaret.

I utgave 7/2015 hadde Offisersbladet et leserinnlegg som sterkt kritiserte enda et nytt data- rapporteringssystem, nemlig FIF 3.0. Leserinnlegget var skrevet under med det ikke ukjente synonymet «Oberst Ymse». Noe som er forståelig, når vi ser hva som kan skje med offiserer som står frem med kritikk av enkeltsaker, eller avgjørelser som tas av Forsvarets ledelse. At sjef LOS-programmet sender meg en epost kan jeg forstå, for han leder tross alt en rekke hardtarbeidende og dyktige medarbeidere, som kan føle at et slikt leserinnlegg er noe urettferdig. At andre i Forsvarets ledelse lar seg provosere så kraftig av et leserinnlegg, og ikke tar direkte kontakt med meg som redaktør, men direkte til leder BFO, er imidlertid ikke så lett å forstå. For Offisersbladet drives nemlig etter Redaktørplakaten, med de rettigheter og plikter det medfører for en redaktør.

Nå er det tid for litt voksenopplæring. Jeg har satt av en helside i denne utgave, som gjengir Redaktørplakaten, og oppfordrer Forsvarets ledelse til å lese denne. Når det gjelder signerte innlegg, bør ledelsen også lese kolofonen på side 3 i Offisersbladet, der det står: «Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt».

Når det gjelder kritikken for å trykke anonyme, eller synonym-signerte leserinnlegg, så er det lovfestet av Stortinget i 1951, en rett til å nekte å svare på spørsmål om artikkelforfattere og kilder. Redaktørforeningen har muntlig gitt bekreftelse på at anonyme leserinnlegg er helt vanlig og ofte brukt i eksempelvis dagspressen.

Jeg viser også til en innhentet kommentar fra Norsk Redaktørforening: «Det er i det minste forståelig at de som er sterkt avhengig av en annen – en privatmann eller av en som utøver en av samfunnets mange skjønnsbetonede kontrollfunksjoner – er engstelig for å pådra seg mishag ved å fremføre sin kritikk under navn. Allikevel kan kritikken være ønskelig; og det ville være alt annet enn ønskelig om man fikk inntrykk av at den offentlige kritikk på visse områder ble påvirket av frykt for personlige represalier. Det kan endog være tilfelle hvor anonymiteten har direkte høyverdige motiver».

BFOs Offisersbladet vil alltid la sine medlemmer og leseres stemmer bli hørt, spesielt om dette fremmer en konstruktiv og nødvendig offentlig debatt. Leserinnlegg og kronikker er en del av dette. Hva medlemmer og lesere føler og mener, kan jo ingen ta ifra dem. Om noen føler at et leserinnlegg eller en kronikk er feil eller urettferdig, så mottar jeg gjerne et motinnlegg, som selvfølgelig kommer på trykk.

Sist, men ikke minst, ønsker jeg alle lesere og Forsvaret et fremgangsrikt godt nytt år!

Einar Holst Clausen
Redaktør Offisersbladet

1
januar 2016

OFFISERSBLADET

ORGAN FOR BEFALETS FELLESGRUPP

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo
Telefon 23 10 02 20
E-post: post@bfo.no
Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Jens Jahren, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO
E-post: Offisersbladet@bfo.no
Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 43
E-post: mona.eriksen@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes
Sentralforbund-Stat

ANNONSEANSVARLIG:

SALGSFABRIKKEN AS
2211 Kongsvinger
caroline@salgsfabrikken.no. Mobil: 918 14 222

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: punkt&prikke punkt&prikke@me.com
Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER: Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvaret.

FORSIDE:

Bilde fra Luke Air Force Base Arizona, der Hanche «Dolby» sitter i norsk F-35

Foto: Stian Roen

REDAKSJONEN AVSLUTTET: 22. januar 2016
(Bekreftet opplag 2015: 10.182)

UTGIVELSESPLAN 2016:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
2 mars	26/2	11/3
3 mai	22/4	13/5
4 juni	6/6	24/6
5 september	15/8	2/9
6 oktober	7/10	28/10
7 desember	21/11	9/12

Offisersbladet drives etter redaktørplakaten.

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no
twitter.com/bfo12
instagram.com/bfo12

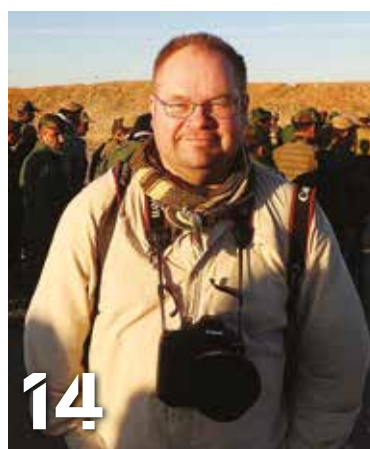

*Befalets Fellesorganisasjon og Offisersbladet gratulerer kongeparet med 25 år på Norges trone.
For Konge, Fedreland og Flaggets heder!*

FASTE SAKER:

Redaktøren: Ønsker vi fri militær fagpresse eller «menighetsblader»?	3
BFO leder: Framtidens Forsvar?	24
Giv akt!	25
Hva skjer?	26
KAFO&BESO	41
Litt av hvert	42, 44
Leserinlegg	46
Kjekt å ha!	48
INTOPSKOKKEN	54
Tilbakeblikk	57
Internasjonale nyheter	58

ARTIKLER:

Kongeparet – 25 år på Norges trone	4
Forsvarets fremtidige ledere – FOS vinter	6
Redaktørplakaten	9
Dobbelt norsk til himmels	12
Har dokumentert Forsvarets aktivitet i 30 år!	14
Forbedret ARTHUR artillerilokaliseringsradar	18
Norge i kampen mot terrorisme i Mali	22
Kommandørsersjantene inntar HV	50
Putins løgner villeder russerne og Vesten	52
Forsvaret har tatt i bruk verdens minste drone	56

Forsvarets fremtidige ledere – FOS vinter

I løpet av to uker i januar har Forsvaret selektert og tatt opp elever til totalt 223 elevplasser på ulike linjer i Hæren, Luftforsvaret, Sjøforsvaret og Heimevernet. Av totalt 1029 søkere møtte det opp 425 kandidater. 22. januar kan opp til 223 stykker ha fått tilbud om skoleplass.

Major, er oppdraget godkjent? - Majorene Skarsvåg og Roalkvam er selektører på ett av Luftforsvarets aspirantlag.

TEKST: JON VESTLI/BFO

FOTO: LARS-ANDREAS IRGENS/BFO

BFO har som tradisjon å følge Forsvarets opptak og seleksjon (FOS) sommer og vinter. Når du leser dette er opptaket ferdig, og vi har deltatt på avsluttende skoleråd torsdag 21 og fredag 22. Januar. Vårt inntrykk og kunnskap om opptaket baserer seg på de dagene vi tilbringer på Sessvollmoen og ute i øvingsområdet. Gjennom å se, høre og diskutere med selektører og med de ansvarlige fra skolene, får vi et godt og representativt inntrykk.

VINTEROPPTAKET

Først og fremst skal FPVS og FKL ha ros for måten FOS blir gjennomført – dette er på skinner og rammene for en reell, objektiv og kvalitetssikret seleksjon kan ikke bli mye bedre. Kandidatene som i skrivende stund fortsatt er med, er ca 228, som alle har bestått de formalkravene som gjelder. Nå er det de siste praktiske oppgavene som skal gjennomføres før alle delinntrykkene blir satt sammen i en helhetlig vurdering. Til tross for at man har noen «til overs» når dette skrives 18. Januar, vil jeg nok tro at man ikke klarte å fylle de ulike linjene denne gangen – det er for få kvalifiserte kandidater til å få dette til.

Flere skolesjefer ble både oppgitte og frustrerte når man så resultatene etter de fysiske testene og mange av kandidatene til GBK forsvant ut porten. Som en av BFOs tillitsvalgte sa det «dette er bare – trist». Man burde forvente at vervede hadde kunnskap om de krav som gjelder og tilstrekkelig motivasjon til å kunne møte dem. Så var dessverre ikke tilfelle denne gang, og et tyvetalls gikk ut porten etter to dager. En observasjon fra dette opptaket var at frafallet på de fysiske testene nå var høyere enn de siste opptakene. 73 kandidater fra alle linjer fikk marsjordre sammen.

Lyspunktene i opptaket var UB-søkerne til Sjø og HV – de vil nok begge kunne fylle linjene sine, og basert på fase 1- resultatene virket de godt forberedt. BFO håper at Luft kan få fylt sitt behov for UB-utdannet befall gjennom å kunne få tilført kandidater fra HV og Sjø. Man kan vel si at «UB-linjene er OK, GBK-linjene er det ikke» som en kortfattet oppsummering.

FRAMTIDEN-KAN DEN BESKRIVES?

Det er åpenbart at FOS vil bestå, og at Forsvaret vil gjennomføre seleksjon og opptak. Samtidig tror vi at årets opptak vil medføre en endring med tanke på forberedelsene og kravene til avdelinger som sender fra seg kandidater – de må være forberedte og motiverte til å yte! Som en tidligere befalskolesjef sa det «Det er ingen menneskerett å bli befall!». Det er forskjell på å være den som skal lede – og de som blir ledet. Og det er ikke slik at en god soldat blir like god leder. Vi mener at de seleksjonsansvarlige bør vurdere (på nytt) å gjeninnføre virkemidler som dokumenterte forberedelser, påtegning fra avdelingssjef og avdelingenes interne

Denne aspiranten la ikke skjul på hva han umiddelbart følte under isbadingen - men etter korrekt å ha svart på alle spørsmål til postbefalet gikk han smilende opp av vannet og ba om et nytt hopp.

Med 15 minusgrader i lufta er det faktisk varmt å hoppe ned i det våte råket som holder rett over null - neida, bare tuller, det er bikkjekaldt selvsagt.

Balanse og samarbeid må til for å komme seg trygt over minefeltet.

rangering som grunnlag til søker- og seleksjonsprosessen. Det er både dysfunksjonelt og lite kosteffektivt slik det ble gjort i år. Og det går på æren løs- for de som ble sendt hjem, for avdelingen som sendte de på opptaket og muligens for de sjefene som ønsket «sine kandidater» lykke til.

FOR FREMTIDEN ER IKKE LYSE GRØNN!

Vi vet at Hæren underproduserer befall i år (igjen), det kan virke som om Luft også vil kunne slite med det samme. Vi vet også at GIHV har uttrykt stor bekymring for sin store struktur – han «arver» jo de som på et eller annet tidspunkt slutter i Forsvaret og blir relevant for HV-tjeneste. Han får ikke mange nok!

Og GBU er jo også et nivå som danner grunnlaget for rekruttering til våre krigsskoler. Der er det nå registrert 404 søkere – en nedgang på ca 200 fra 2015. Nå er det også færre plasser tilgjengelig, men det er en sammenheng mellom redusert rekrutteringsgrunnlag og antall søkere, samtidig med at man nå har «framsnakket» OR – kategorien de siste to år uten å ha balansert dette med å beskrive behovet for offiseren i dette bildet. Akkurat nå er vi tilbake der Hæren var i 2003-2006; da var det innføringen av avdelingsbefalsordningen sammen med endring i tilsetningsforholdet for yrkesoffiseren som skapte stupet i søker tallene.

BFO vil fortsette å følge opp rekrutteringen, seleksjonen og opptaket til alle Forsvarets utdanninger. Dette er Forsvarets viktigste og mest grunnleggende prosesser innen HR-feltet. For bommer man her har det konsekvenser i flere år. Vi håper at man klarer å gjøre noe med utviklingen i 2017, slik at årets signaler om nedgang kan bli snudd til oppgang – dette gjelder for GBK og for GOU.

REDAKTØRPLAKATEN

Redaktørens plikter og rettigheter

En redaktør skal alltid ha frie mediers ideelle mål for øye. Redaktøren skal ivareta ytringsfriheten og etter beste evne arbeide for det som etter hans/hennes mening tjener samfunnet.

Gjennom sitt medium skal redaktøren fremme en saklig og fri informasjons- og opinionsformidling. Redaktøren skal etterstrebe en journalistikk som gjør det klart for mottakeren hva som er reportasje og formidling av informasjon og fakta, og hva som er mediets egne meninger og vurderinger.

En redaktør forutsettes å dele sitt mediums grunnsyn og formåls-bestemmelser. Men innenfor denne rammen skal redaktøren ha en fri og uavhengig ledelse av redaksjonen og full frihet til å forme mediets meninger, selv om de i enkelte spørsmål ikke deles av utgiveren eller styret.

Kommer redaktøren i uløselig konflikt med mediets grunnsyn, plikter han/hun å trekke seg tilbake fra sin stilling. Redaktøren må aldri la seg påvirke til å hevde meninger som ikke er i samsvar med egen overbevisning.

Den ansvarshavende redaktør har det personlige og fulle ansvar for mediets innhold. Redaktøren leder og har ansvaret for sine medarbeideres virksomhet, og er bindeleddet mellom utgiveren/styret og de redaksjonelle medarbeiderne. Redaktøren kan delegere myndighet i samsvar med sine fullmakter.

Denne erklæring er blitt til i samarbeid mellom
Norske Avisers Landsforbund (nå Mediebedriftenes Landsforening) og
Norsk Redaktørforening,
vedtatt av begge organisasjoner 22. oktober 1953, revidert i 1973 og i 2004.

Mediebedriftenes Landsforening

Norsk Redaktørforening

Olav Terje Bergo

Marit Haukom

**”SOM MEDLEM
I BFO STÅR DU
ALDRI ALENE”**

**Del din historie
#STYRKET**

Du vet hvorfor du tok denne jobben
Å bli en del av den militære profesjonen
Du tar ikke alt for gitt
De du er glad i
Det du har

Derfor styrker du deg mens du kan
Og trener på det du ikke kan
Spesialiserer deg for å bli best
For å bli klar til strid når det kreves

og din største styrke
– du gjør det ikke alene.
Det kan du ta for gitt!

Bli #Styrket
Bli medlem av BFO

Du forsvarer landet
Vi forsvarer deg

**IKKE
MEDLEM?**

send SMS
styrket til 2262

for å få vite mer

VISSTE DU
at nå kan også
vervede bli medlem
av BFO

Verv en kollga idag

Dobbelt norsk til him

Den 16. desember ble jagerflyger Morten Hanche dobbelt historisk da han som første nordmann fløy et norsk F-35.

En svært fornøyd Hanche etter første tur i norsk F 35.

Hanche får hjelp av bakkemannskapet etter fullført 2 timers tur.

GIL gratulerer.

TEKST & FOTO: STIAN ROEN

– Det er litt surrealistisk at det er jeg som er første nordmann til å fly det norske F-35-flyet. Det er litt tilfeldig, og det er mange flinke kollegaer som hadde gjort det like bra, sier en ydmyk Morten «Dolby» Hanche. Den erfarne kampflypiloten har imidlertid lang fartstid med de nye kampflyene og har deltatt i prosessen med å velge Norges nye kampfly. I november var han første nordmann som fløy et F-35, men da med et amerikansk fly.

Treningsturen den 16. desember varte nærmere to timer. Der trente han på «close air support» sammen med en F-35-kollega. Dette var Hanches sjuende F-35-tur, og altså første gang i et av Luftforsvarets nye kampfly. Sjefen for Luftforsvaret, generalmajor Per-Egil Rygg, var til stede under den historiske flygningen ved Luke Air Force Base ved Phoenix i Arizona.

– Dette er en viktig milepæl for Forsvarets nye kampfly. Det at første norske flyger nå også har fløyet det første

norske F-35-flyet for første gang, er en historisk milepæl. Det viser at anskaffelsen går som planlagt, sier Rygg stolt. Den historiske flygningen er starten på overgangen fra F-16 til F-35. F-16-kampflysystemet var en viktig anskaffelse i sin tid og har hevdet suverenitet i over 30 år, men det er nå viktig å prioritere å få på plass F-35 som planlagt.

INNTIL 52 NYE FLY

Forsvaret har et aldrende F-16 kampfly-

Norges og Luftforsvarets nye stolthet i fremtiden.

system med strukturelle utfordringer. Det er derfor viktig at anskaffelsen og opptreningen på F-35 har startet, og at den går som planlagt. Luftforsvaret er fortsatt i stand til å opprettholde forpliktelsene med F-16, inntil F-35 fases inn i løpet av noen år.

– Vi har en ambisjon om å kjøpe inn til 52 nye F-35 kampfly. Det er antallet vi trenger for å kunne løse de oppdragene kampflyvåpenet er gitt av Stortinget, og for å kunne forsvare Norge, sier generalinspektøren.

STARTEN PÅ EN EPOKE

Det er nå stasjonert to norske F-35 på Luke AFB som brukes til trening og utdanning for de fire første norske F-35 pilotene som utdannes på basen. Luftforsvarssjefen sier det er viktig at F-35-kjøpet holder tidsplanen.

– Mange dyktige ansatte har bidratt til at prosessen går som planlagt. F-35 er en nødvendig ressurs for å sikre norsk suverenitet, sier Per-Egil Rygg.

Martin Tesli er sjef for den norske

delegasjonen på Luke, og for ham var det naturligvis også en spesiell dag.

– Dette er starten på den neste epoken for Luftforsvaret. Nå er det Luftforsvaret som opererer flyene. Vi har ikke lenger 57, men 59 jagerfly, og det tallet kommer til å øke framover, sier Tesli.

Har dokumentert Forsvarets aktivitet i 30 år!

Sommer som vinter har Torbjørn Kjosvold med sitt lune smil og kilovis med kamerautstyr, nasjonalt, som internasjonalt, dekket det meste av Forsvarets aktiviteter. Torbjørn er profesjonell – han er seniorfotograf ved Forsvarets Mediesenter.

Antarktis, Hercules C-130H på isen.

Av **EINAR HOLST CLAUSEN**
Foto: **TORBJØRN KJOSVOLD**

Et bilde sier mer enn tusen ord sies det. Så har da også Torbjørns titusenvis av bilder de siste 30 årene, dokumentert og fortalt historien bak det meste av forsvarsaktivitet, enten vi har sett de på trykk, på web eller de har vært tilgjengelig for media på Forsvarets bildearkiv. I løpet av mine 15 år som redaktør i Offisersbladet, har jeg sommer som vinter, i sør eller nord, dagtid eller kveldstid, hverdager som helgedager, nesten uten unntak møtt Notoddens store sønn Torbjørn Kjosvold på foto-opppdrag for Forsvaret. Og med respekt å melde, skal det sies at Torbjørn i tillegg er på et utall flere oppdrag i inn- og utland enn en utskremt redaktør.

Etter mange forsøk de siste årene, lykk-

es jeg endelig å få satt meg ned sammen med den beskjedne og noe medieskye fotografen. For mange med meg har ønsket å vite mer om hvordan denne mannen, som er på reisefot opp mot 100 døgn i året, er skrudd sammen. Cola og noe å tygge på fra Subway sto klar da Torbjørn troppet opp til arbeids-lunch og intervju i BFOs sekretariat. Ikke et typisk foto-opppdrag, men sannelig hadde han ikke med seg kameraet nå også. Alltid beredt med andre ord!

Torbjørn er født i 1965 på Notodden, og fattet tidlig interesse for fotografering. Han tok fotoskolen fra 1982-84, og som 20-åring gikk turen Nordover til førstegangstjeneste i Brig N, som stabsassistent for G-2 i brigaden. En dag ringte kameraten, som hadde vært fotograf i Forsvarets Forum, og fortalte om et ledig tre

måneders engasjement i bladet, som Torbjørn fikk, med oppstart juni 1986. Det ble starten på veien mot 30 års tjeneste i Forsvaret som fotograf, og rett å dokumentere all forsvarsaktivitet. Torbjørn viste sin dyktighet i løpet av engasjementsperioden i 1986, og ble fast ansatt fra 1987.

NÅR BLE DU EGENTLIG FØRSTEGANG FOTO-INTERESSERT?

– Jeg startet opp som 13 åring, da jeg hadde en svoger som kjøpte kamera. Han brukte det ikke så mye, så jeg fikk låne det så mye jeg ville, inntil jeg hadde spart opp til egen foto-bag som 15 åring.

HAR DU NOEN FAVORITT-OPPPDRAG?

– Det er vanskelig å si, men er det uten-dørs så er jeg som regel happy! Liker meg

“ *Så lenge jeg kan jobbe utendørs, er jeg som regel happy!* ”

best når det skjer mye, og jeg kan fange øyeblikk fra Forsvarets virksomhet!

Det blir mange og lange flyturer når du hele tiden er på tur i Norge og ellers ute i verden, men det går rykter om at du har flyskrekk!

– Det er dessverre ikke noe rykte! Jeg liker ikke å fly, men det er mer klaustrofobi som er plagsomt og det slår jo lett ut i fly. Av og til kan man ta en øl på veg hjem, men det går ikke på veg ut på oppdrag, hvor man skal rett på jobb eller hente en leiebil. Da gjelder det bare å ta det med ro, ikke stresse, men bruke triksene jeg lærte på et flyskrekk-kurs. Jeg drar alltid i god tid til den flyplassen jeg skal reise fra, det går alltid med mer tid en man tror og så er det security med full foto-bag, der det kan ta alt fra 2-20 minutter. Ingen vits i og komme sent og stresse unødvendig.

HVOR MANGE BILDER TAR DU UNDER ET TYPISK FOTO-OPPDRAG?

– Hmmm, ja si det. Det kommer helt an på situasjonen. Men det blir fort noen hundre bilder. På de store øvelsene kan det jo bli tusenvis hver dag, og tiden på etterarbeid kan være alt fra 10 minutter til flere timer. Når vi er ute på reise, så skal jo bildene sendes inn til Forsvarets mediearkiv hver dag, så etter at man er tilbake på hotellet så begynner etterarbeidet med å finne de riktige bildene, bearbeide, tekste de, og så få sendt de over til Oslo. Ofte i samsvar med journalist som skriver sak.

FÅR DU TID TIL KJÆRLIGHETEN I MELLOM ALL JOBBING OG REISEAKTIVITET?

– Egentlig ikke, men sommeren 2005, da jeg skulle til Sudan på foto-oppdrag, ble turen avlyst rett før avreise, så da ble jeg

med en kamerat på tur til Tyskland. På veg hjemover (vi dro hver for oss hjemover) traff jeg Vanessa på toget. Hun reiste rundt i Europa med venner fra Sør-Afrika. Vi giftet oss i 2007, og siden det er det blitt ”pendling” til Sør-Afrika 1-2 ganger i året for å hilse på hennes familie og våre venner i Cape Town.

Torbjørn har i alle år vært på jobb med sitt kamerautstyr under nesten alle øvelser i Norge, enten på bakken, til sjøs, eller i luften, i tillegg til en mengde andre arrangementer. I tillegg kommer alle turene til utlandet, hvorav de fleste til våre styrker i internasjonale operasjoner. Han har fått med seg alle FN- og intops-misjonene fra og med Norbatt/UNIFIL i Libanon på 80-tallet, til og med det norske bidraget i Irak/Kurdistan i 2015. For moro

Fregatt, 2013 Adenbukta.

“Jeg liker ikke å fly, men bruker triksene jeg lærte på flyskrekk-kurs

FSK Fallskjerm fra Herc.

FSK tar imot Chinhook, Kabul 2012.

HKH Haakon på fregatt, Aden 2013.

Skarpskyting NASAMS USA 2002.

Refuelling av Norsk F-16 i lufta.

Libanon 1996.

Minerydding Kosovo 2002.

Telemarkbataljon ankommer Sarajevo 1997/98.

skyld må jeg nesten nevne de. Flere av stedene har han besøkt mange ganger, og ofte med varighet på en uke eller to: UNIFIL, UNIKOM, UNTSO, UNPREDEP, UNPROFOR, UNPF, UNMIK, UNMISS, MINURCAT, UNFICYP, TIPH, IFOR, SFOR, KFOR, ISAF, MFO, Operation Inherent Resolve, Irak, NOR ENGR SQN IRAQ "Desert Vikings", Operation Ocean Shield på fregatt i Adenbukta, Operation Atalanta på fregatt i Adenbukta, Operation Unified Protector F-16 i Italia Grazzanise, F-16 og Hercules bidrag i Kirgisistan, BAP, Baltic Air Policing Siauliai/Litauen, F-16 bidrag i Kabul, Icelandic Air Policing and Surveillance Mission/Island, FSK-opppdrag, C-17 bidraget i Ungarn, AWACS bidraget i Geilenkirchen, NASAMS skarpskyting i USA og Sverige. Av andre interessante oppdrag kan nevnes en årrekke med reportasjer om Forsvarets personell på utdanning i utlandet, F-35 test-flyging på Edwards Air Force Base/USA, besøk hos offiserer på diverse FN/NATO HQ's rundt om i Europa, MMB delegasjonen i Brussel, Den Norske delegasjonen ved UN HQ i New York, Antarktis med 335 skvadron og Dronning Sonja, og lånt ut til Statsministerens kontor under 22/7 terrorangrepet og senere anledninger. Det er ikke til å stikke under en stol at flere av de jobb-opppdragene Torbjørn har hatt disse årene, har vært forbundet med fare. Det er ikke lett å få han til å fortelle om dette, men én historie fikk jeg lurt ut av han.

MED LIVET SOM INNSATS

I 1992 dro han sammen med daværende seniorfotograf Jan Rønne, på tre timers varsel til Sarajevo via Amsterdam. 335 skvadron fløy nødhjelp ned dit. På flyplassen linket de opp med en journalist fra Dagbladet og annen verdenspresse, som til da ikke hadde klart å komme seg inn i Sarajevo. Torbjørn og Jan Rønne håpet å treffe norske operatører i byen, og fikk tak i en bil. På vei inn måtte de kjøre med gassen i bønn, og den som satt i passasjeret måtte også ha foten på gasspedalen i tilfelle sjåføren ble skutt. For det var snikskyttere over alt i Sarajevo.

I det som ble kalt «snipers alley» ble de da også beskutt, med treff i bilen! De holdt 100 km/t helt frem til hotellet, og måtte kaste seg inn i det sprengte inngangspartiet på hotellet. Vel inne på tildelt hotellrom, fikk de vite at de måtte sove på gulvet med lyset slukket, nettopp på grunn av snikskyttere. På natten traff flere granater hotellet, og døra til hotellrommet ble blåst inn i rommet. Konklusjonen var klar – Sarajevo var ikke et forsvarlig sted å være nå. Ved å love plass på Hercules hjem, fikk de overtalt en sjåfør til å kjøre ut av byen og til flyplassen tidlig på morgenen. Samme villkjøringen opp «snipers alley» og ut av byen, og vel på plass i Herculesen måtte de sitte på skuddsikre vester i tilfelle beskytning fra bakken under avgang. Etter denne tøffe opplevelsen tok Torbjørn permisjon fra Forsvaret, og jobbet som fotograf i bildebyrået Scanpix, men kom til tilbake igjen i 1994.

Torbjørn har som dere skjønner opplevd det meste med sitt kamera på jobb, og hvis man summerer antall døgn på jobb i internasjonale operasjoner/misjoner, så snakker vi faktisk om godt over 2 år til sammen! Noen burde innstille denne mannen til en medalje!

ARTHUR artillerilokaliserer

Forsvarets logistikkorganisasjon/landkapasiteter ønsker på vegne av Artilleriet å fornye den gamle bandvogn-baserte ARTHUR-radaren, som har vært i tjeneste i Norge siden 1999.

AV EINAR HOLST CLAUSEN

Som et ledd i et bi-lateralt samarbeid mellom Norge og Sverige, leverte Saab i 1999 ARTHUR lokaliserings-radar til det norske og svenske artilleriet. Systemet har vært i bruk siden, men har nå behov for en fornying/oppgradering. Saab er i dag blant de beste i radarmarkedet om man ser på nyutvikling, ytelse, kvalitet og pris. De har utviklet en rekke avanserte radarmodeller, alt fra «low range» til «long-range», til Hær, Sjø- og Luftforsvar. Nå har Saab også videreutviklet og forbedret ARTHUR artillerilokaliserings-radaren i Hæren, og samtidig kommet opp med det som må kalles et «columbi-egg». Hele radarsystemet er nå containerbasert, og kan plasseres på en rekke «plattformer», eller om så er alene på eksempelvis en fjelltopp, der den kan fjernstyres/opereres.

NY LØSNING

Løsningen som det norske forsvaret nå

Saab's illustrasjon av nye ARTHUR montert på M 113 F4

Modell av M 113 F4 uten ARTHUR radar-container

ingsradar i ny drakt!

skal teste ut, er basert på en spesialbygget M 113 PPK (M-113 F4), med plass til ARTHUR-containeren (10 fot) bak på vogna. Sambandssystemer og brukergrensesnitt er tilpasset integrasjon på M 113 F4. Radaroperatørene opererer radaren innenfra det pansrede kjøretøyet, men den kan også fjernstyres. Spesialcontaineren har uttrekkbare moduler, med forskjellige komponenter samlet. Radarantennen er montert på toppen av containeren. Fordelene med en slik løsning er mange. Enklere logistikk, lettere ettersyn/vedlikehold, og bedre sikkerhet for operatørene, er noen av dem.

Den nye ARTHUR radaren har med sin litt høyere antenne blant annet fått økt rekkevidde fra 40 til 60 km, forbedret søkesektor (acimut) fra 90 til 120 grader i bredde, og forbedret nøyaktighet. Den nye ARTHUR kan detektere 100 mål i minuttet.

PROTOTYP – RADARBÆRER

Bjerkvik Tekniske Verksted er nå ferdige med en prototyp M 113 F4, som skal være bærer for den nye ARTHUR Mod C No (se bilde). Vogna skal også utstyres med en RWS (Remote Weapon Station) Protector, levert fra Kongsberg. Offisersbladet har vært i kontakt med prosjektleder i dette prosjektet, major Tom Patrick Scarlett FMA/Landkapasiteter. Han bekrefter at de nå går inn i en verifiserings- og testfase med prototypen, før en eventuell kontrakt blir signert. Scarlett er meget fornøyd med den ombyggingsjobben Bjerkvik Tekniske Verksted har gjort, og har tro på at dette blir en bra løsning for Artilleriet. Forsvaret har satt av opp til 300 millioner kroner i prosjekt 5021 – oppdatert ARTHUR. Artilleriet vil da etter planen kunne motta 5 komplette system med radarbærer og containerbasert ARTHUR artillerilokaliseringsradar. En eventuell leveranse er planlagt startet i 2018, og skal være slutført innen 2020.

HVA ER EN ARTILLERILOKALISERINGS-RADAR?

Artilleri er en stadig viktigere komponent i enhver operasjon, med «pin-point» beskytning av fiendtlige mål og tidlig varsel fra egen radar på fiendtlig beskytning av egne styrker. Engelske styrker har tidligere lånt beltevogn-monterte ARTHUR radarer på oppdrag både i Irak og i Afghanistan, og var meget fornøyd med effektiviteten. I Irak klarte britiske styrker ved hjelp av artillerilokaliseringsradar å nøytralisere fiendens artilleribeskytning, ved at radaren tidlig varslet om beskytning, og hvor det ble skutt fra. Kontrabeskytning ble raskt iverksatt, noe som tydeligvis var effektivt, for fiendens artilleribeskytning ble redusert betraktelig.

Artilleri-ekspert Bård Frostad sier dette om Saab's ARTHUR til Offisersbladet; ARTHUR er et radarsystem utviklet for å lokalisere fiendtlig artilleri slik at det kan bekjempes av egen tung ild. I en moderne

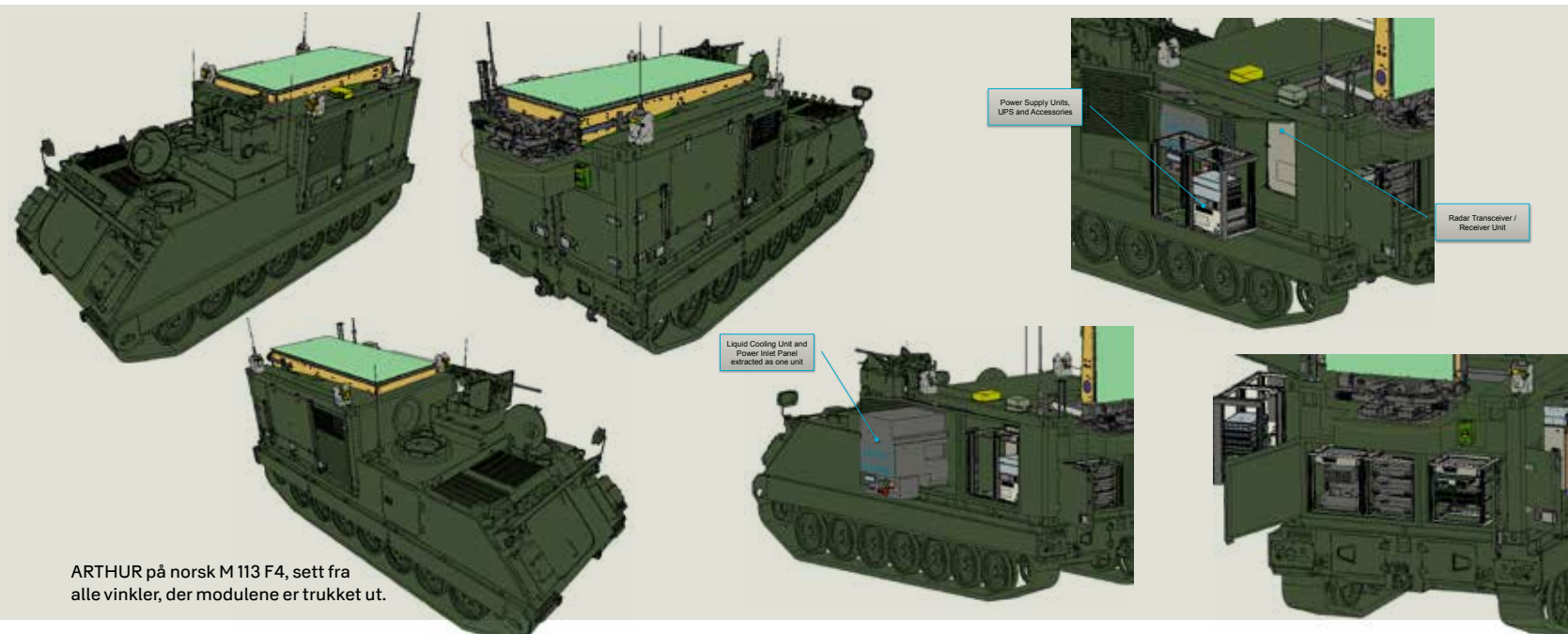

M113 F4

Her er M113 F4 prototyp under testkjøring. Den er bygget Bjerkvik Tekniske Verksted.

Illustrasjonen viser ARTHUR på en svensk beltevogn, da den norske M 113 F4 er for ny til at Saab har fått laget nye illustrasjoner med den inntegnet.

ARTHUR på norsk M 113 F4, sett fra alle vinkler, der modulene er trukket ut.

manøveroperasjon er evnen til å bekjempe det fiendtlige artilleriet helt avgjørende. Erfaringer fra Gulf-krigen i 1991, frigjøringen av Irak i 2003 og ikke minst konflikten i Ukraina har vist dette veldig tydelig.

Mengden drepte/sårede (i prosent) på grunn av fiendtlig artilleri har vært gradvis økende helt siden 2. verdenskrig. I Ukraina er ca. 85% av de drepte/sårede i operasjoner forårsaket av fiendtlig artilleri. Dette skyldes i stor grad utviklingen av nye skyts som kan levere større momentan ildkraft, og ikke minst utviklingen av

mer effektiv ammunisjon, spesielt sensorstyrt, kluster- og termobarisk ammunisjon. Effekten mot pansrede mål er økt dramatisk, spesielt mht. stormpanservogner, men også for tunge stridsvogner.

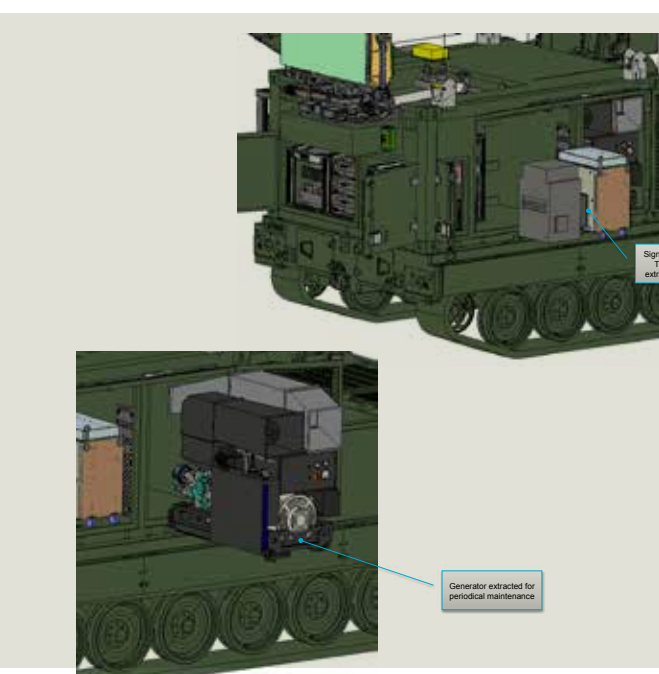
I samvirke med nye moderne systemer og metoder for elektronisk krigføring, vil dette i meget stor grad påvirke vår mulighet til å skape lokal ildoverlegenhet og beholde initiativet. ARTHUR vil være et av de høyst prioriterte målene hos en fiende på grunn av dens evne til å påvirke utfallet av en operasjon. For at ARTHUR skal

ha best mulig tilgjengelighet, overlevelses-evne og effekt, er det operative konseptet basert på 3 (eller flere) radarer som jobber og flytter koordinert under felles kommando og kontroll på brigade eller divisjonsnivå. Radarene står aldri lenger i en stilling enn reaksjonstiden for fiendens evne til lokalisering (ESM) og kontrabeskytning. For at kapabiliteten skal støtte egen OPLAN må den ledes og koordineres så nærme operativ sjef som praktisk mulig, normalt fra IKS/brigko eller tilsvarende.

Som sekundærfunksjon er det viktig at

Fra verksted-hallen hos Saab Technologies i Halden. Her ser vi dagens ARTHUR radar på dagens beltevogner.

Denne plastikk-modellen av nye ARTHUR på prototyp M113 F4 har Saab utrolig nok laget i en 3D-printer! Det mangler kun Protector på toppen

informasjonen om fiendtlige artillerioperasjoner tilflytter etterretningssiden, slik at den kan bidra til analyser av fiendens oppdrag og intensjoner.

SAAB I HALDEN

Saab Technologies i Halden ble etablert i 1984. Flere av de ansatte i Halden har bakgrunn fra Forsvaret og Artilleriet. De startet utviklingen av Arthur allerede i 1987, og det resulterte i en leveranse til artilleriet i det norske og svenske forsvaret i perioden 1999-2002. Til nå er over 40 ARTHUR

radarer levert fra Halden, noe som representerer halvparten av ARTHUR-radarer som er solgt på verdensmarkedet. Det er mange fordeler ved å ha utvikling og produksjon av ARTHUR radaren i Norge. Man får nasjonal kontroll og leveransesikkerhet over tid, og sikrer at Norge får radarsystemer som tilfredsstiller NATOs retningslinjer og norske krav, nå og i framtiden. I tillegg oppnår man nær og varig kompetansetilgang tilpasset Forsvarets behov. Dessuten fører Saab's tilstedeværelse i Norge til en enklere logistikk for Forsvaret.

I Halden utføres det softwareutvikling av databehandlingsfunksjoner og GUI (Graphical User Interface) i radarsystemene, samt produksjonsplanlegging og systemmontasje i egen produksjonshall med 5 ordinære vognplasser. Det foretas tester, verifisering og kundedokumentasjon. Dessuten drives det kundeopplæring (operativ og teknisk). Saabs ingeniører, forskere og øvrige ansatte utfører prosjektledelse, har systemansvar og planlegger og gjennomfører leveranser og oppgraderinger/modifikasjoner på levert utstyr.

Norge i kampen mot terr

Mali: Hvorfor og hvordan bidrar Norge i Mali? FNs sikkerhetsråd mener situasjonen i landet utgjør en trussel mot internasjonal fred og sikkerhet. Det norske Forsvaret blir mer synlig i FN- operasjonen (MINUSMA) i 2016.

Møte med sivilbefolkningen er en viktig del av tjenesten.

Officersbladet møtte norske tjenestemenn ute i bushen.

Av Guri Charlotte Wiggen

– Den norske styrken på 60 personer er forberedt på skarpe situasjoner, sier Oberstløytnant Rune Støtvig som skal lede oppdraget. Det norske transportflyet Hercules blir ved basen ved Flyplassen i Bamako. Å frakte drivstoff til enkelte byer langs landeveien har vært en stor utfordring. Det er spesielt disse kolonnene med forsyninger som har vært gjenstand for angrep, der det har gått ganske mange menneskeliv. Oberstløytnant Støtvig mener oppdraget et viktig, ikke bare humanitært.

– Vi er også veldig stolte over å markedsføre Norge og Forsvaret på den internasjonale arenaen sier han.

PREGES AV TERRORAKSJONER

I de siste månedene har det toppet seg med vold i Mali som et av Norges fokusland. Korrupsjon, maktmisbruk, anarkistiske tilstander i nordområdene, med tørke i Sahel-beltet (klimaendringer) samt svake statlige institusjoner er blant årsakene til uroen.

Angrepet på strengt bevoktede Radisson Blue i hovedstaden Bamako den 21. november 2015 er regnet som den verste terroraksjonen midt i sentrum de siste årene. Da jihadister sjekket inn på hotellet, kjørte de inn med diplomatskiltet på bilen. Kort tid etter tok de 120 gjester fra flere land til gisler. Den dramatiske terroraksjonen endte med frigjøring samme døgn, men 22

mennesker ble drept under den dramatiske operasjonen. Jihadister prøver å skape terrorfrykt og med slike aksjoner skremme bort vestlige land fra Mali er analysen derfra. Den norske Forsvarsledelsen har tidligere bodd på Radisson Blue og FN bruker hotellet hyppig. Terrorbildet er sammensatt.

HØYT ANTALL DREPTE OG SKADDE I MINUSMA

– Det er riktig at MINUSMA er den FN-operasjonen med høyest antall skadde og drept på mange år. På bakgrunn av godt utstyr, og erfaring og trening blant annet fra Afghanistan, har europeiske land så langt ikke mistet personell som følge av slike anslag. Det norske bidraget i etableringen av FNs første moderne etterretningsenhet, ASIFU var et viktig bidrag i å styrke FNs evne til å ivareta personellet sikkerhet. Forsvaret er ansvarlig for å gi personellet misjonsspesifikk trening før avreise og informasjon om samfunnsmessige forhold i Mali inngår som ledd i disse forberedelsene, forklarer Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide.

MINUSMA I NØKKELROLLE

Norge har siden 2013 bidratt med stabs-offiserer og analytikere som har jobbet med informasjon for å sette sammen situasjonsbilde for FN-operasjonen. Regjeringen har besluttet å videreføre det norske

bidraget i FN-operasjonen i Mali (MINUSMA) fram til 2017.

– FN operasjonen MINUSMA skal bidra til å underbygge fredsprosessen i Mali og bidra til stabilitet og sikre landets territorielle integritet. MINUSMA spiller en nøkkelrolle i å forhindre at terror og opprørsgrupper på nytt får kontroll over betydelige deler av landet. Det befinner seg en rekke terrorgrupper i Mali, noen av dem knyttet til internasjonal terrorgrupperinger som Al Qaida. Dette er en arbeidsdeling mellom den franske operasjonen Barkane som har ansvar for selve kontraterroroperasjonen og FN operasjonen MINUSMA bidrar til stabilitet og understøtter fredsprosessen. Slik sett er MINUSMA innsats et viktig bidrag i kampen mot voldelig ekstremisme i regionen, forklarer Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide.

Forsvarsdepartementet mener det norske styrkebidraget er etterspurt og anses som meget viktig for at MINUSMA skal kunne lykkes med sitt oppdrag i et område preget av asymmetriske trusler.

– Norges bidrag til FN-operasjonen er et viktig ledd i den internasjonale innsatsen for å bidra til fred. Ustabilitet i Mali har negative ringvirkninger i regionen i form av transnasjonale trusler som terror, menneskesmugling og annen kriminell virksomhet. MINUSMA er den FN-operasjonen i Afrika hvor flest europeiske land deltar – men hovedtyngden av styrkebidragene kommer fra afrikanske land,

orisme i Mali

mange av dem fra regionen. En hovedårsak til at vi og andre europeiske land bidrar til nettopp denne operasjonen, er at utviklingen i Mali berører vår egen sikkerhet og fordi det er en del av vårt felles ansvar å bidra til å sikre internasjonal fred og stabilitet.

IBK-PRESIDENT I HARDTVÆR

Presidenten Ibrahim Boubakar Keita (IBK) på folkemunne sto flankert av soldater - ikledd en selvhøytidelig mine under feiringen av 55 års- frigjøringsdag av Mali. Statskanalen viste et langt utdrag av seremonien; men han har blitt kjørt hardt av de andre mediene det siste grunnet korrupsjonsanklager. Regjeringens nyeste private fly var overpriset med stor margin mellom oppgitt pris og hva det egentlig kostet. IBK ble demokratisk valgt i juli 2013, etter påtrykk fra det internasjonale samfunnet. Men kanskje alt for kort tid etter frigjøringen av nordområdene med den franske intervensjonen.

– Den maliske presidenten er valgt gjennom et demokratisk valg. Presidenten og maliske myndigheter har inngått en fredsavtale med opprørerne i nord, noe som er avgjørende steg i retning av en bærekraftig fred i Mali, sier Forsvarsminister Ine Eriksen Søreide om korrupsjonsanklagene mot ham.

Men hans hær har ingen sjans til å bekjempe jihadistene. Flere hundre tusen i nord er internt fordrevne i Mali og flykt-

ninger i nabolandene. De flykter like mye av frykt for terror som av sult. Etter to år med fredsforhandlinger i Algerie ble fredsavtalen underskrevet 20. juni av regjeringen og organisasjoner som utgjør «plattformen» og *etniske rebeller som tidligere ville ha en løsrivelse av nordområdene*. De som har unngått å delta i forhandlingene er AQMI (Al Qaeda in Islamic Magreb) væpnede jihadistgrupper. AQMI er fryktet av befolkningen i hele Mali. I nord okkuperte de to tredeler av Mali i perioden 2012-2013. Nå er fredsavtalen forhandlet frem i Algerie (over to år) og signert 20. juni 2015 - mellom tuareger, den såkalte plattformen og 6 væpnede grupper – ironisk nok med unntak av de som virkelig er farlige de nasjonale og regionale jihadistgrupperingene. De har glimret med sitt fravær under fredsforhandlingene. Som foreløpig bare ord på papiret. Mali fikk sin første demokratisk valgte regjering på 90-tallet, men er definitivt blant de afrikanske landene som må «finne opp demokratiet selv».

– MINUSMA spiller en avgjørende rolle for å skape stabilitet på bakken og for å understøtte fredsprosessen både operativt og politisk. FN-operasjonen er mandat av FNs sikkerhetsråd som er invitert til landet av maliske myndigheter for å bidra til å understøtte fredsbestrebelsene, sier Forsvarsministeren til Offisersbladet.

FAKTA

- Frankrike brukte Rafale fly og flere tusen soldater for å bistå regjeringen, og gjenerobret Timbuktu, Gao og Kidal (med god hjelp av soldater fra Tsjad) i løpet av få uker i januar 2013. Etter dette overlot Frankrike ansvaret til maliske og Tsjads militære styrker i kampen mot islamistiske jihadistene i området.
- I januar 2012 innledet en gruppe tuaregopprørere, Azawads frigjøringshær (MNLA), angrep på regjeringshæren nord i Mali, med støtte fra islamistgruppene Ansar Dine, Al Qaida og MUJAO som tok over kontrollen av store nordområder inntil den franske intervensjonen.
- Allerede 25. april 2013 vedtok FNs sikkerhetsråd operasjon MINUSMA.
- I juli 2013 bisto styrkene under gjennomføringen valg i Mali, etter internasjonalt press og Ibrahim Boubakar Keita ble valgt som president.
- MINUSMA har en total styrke på 12.680, hvorav 11.240 er militært personell og 1.440 politi. I tillegg er et antall sivilt personell tilknyttet operasjonen.
- Norge har bidratt til MINUSMA siden september 2013.
- Et norsk transportfly skal bistå MINUSMA-styrken i ti måneder fra januar, og Norge får fire stabsoffiserer ved FN-styrkens hovedkvarter. Bidraget vil i 2016 bestå av rundt 70 personer.

Framtidens Forsvar?

Gjennom sin utdanning og dannelselse ligger lojaliteten dypt i hele befals- og offiserskorpset. Det er helt nødvendig for å kunne løse oppdraget og gjøre vår plikt. Dette kjennetegner vårt yrke, det kjennetegner vår oppdragsløsning og det er en helt nødvendig del av profesjonen. Den samme lojaliteten preger naturlig nok hvordan vi framstår i hverdagen og i jobbutførelsen. Forsvarsministeren har helt rett når hun understreker at endringskraften ligger hos menneskene i organisasjonene. Kanskje strekker vi oss som yrkesgruppe for langt i å møte endringer og omstillinger med å brette opp ermene og gjøre det beste ut av det. Samtidig som dagligdrift, operative leveranser og øving og trening skal gjennomføres 100%. I det som ligger bak oss er det liten tvil om at suksessen skyldes ansattes lojalitet og ærekjærhet. Når nå alle steiner nok engang skal snus, effektiviseringen fortsatt settes i fokus og ikke minst personellområdet skal reformeres, blir det meget avgjørende å lytte til de som treffes, gjennomføre prosesser som er troverdige og balanserte på tid og gi rom for innspill før beslutningene treffes. Det er derfor godt å høre at åpenhet og involvering skal prege utviklingen av den nye langtidsplanen. En innretning som må til for å forankre og få fram hele bildet. Her håper jeg vi deler det samme bilde på hvordan.

I dette er det viktig å understreke at BFO har full forståelse for viktigheten av utvikling. Noe som ofte også innebærer endring. Endringer som vil komme, som er en del av utviklingen og som bringer oss videre. Vi forventer å være en del av disse prosessene, og at innspillene blir behandlet før beslutninger fattes. Vårt nettverk og vår kjennskap til organisasjonen er ofte et verdifullt korrektiv til det totale bildet. BFO respekterer selvfølgelig at beslutningene ligger hos de som sitter med ansvaret. En slik respekt er etter mitt skjønn avgjørende for å lykkes i endringene, få med de ansatte videre og bygge ny kompetanse. I det videre arbeidet med langtidsplanene håper jeg dette vil prege prosessen og forankringen. Det siste vi trenger i en situasjon der vi vet at organisasjonene de siste tiårene har vært mer og mer presset, er prosesser som ikke gjennomføres slik lov og avtaleverk beskriver. Vi vet at det er et betydelig operativt etterslep, der det har og er en betydelig under budsjettering sett opp mot ambisjonene, og der vi vet at årets budsjett ikke lever opp mot den faktiske situasjonen. Det skal øves mindre, kurs kuttes og de fleste avdelinger opplever strammere rammer enn tidligere.

Midt i dette står den enkelte og skal forholde seg til HR-transformasjon i ekspressfart, flere avdelinger er av FSJ foreslått avviklet, McKinsey rapporten foreslår store endringer innen utdanning både i omfang, vilkår og lengde. Det er liten tvil om at dette skaper mange spørsmål og usikkerhet. Det blir derfor viktigere enn noen gang og faktisk levere på en langtidsplan som gir en forutsigbar hverdag og som har realisme knyttet til sin gjennomføring. I første rekke må det legges vekt på å kunne levere den operative evne som situasjonene krever med tilhørende bevilgning. Det fortjener de som står i det og ikke minst den sikkerheten fortjener alle.

Med varm hilsen

Jens Jahren

Leder BFO

Giv Akt! Velkommen til 2016!

Da har Forsvarsministeren innledet Forsvarsåret 2016 ved å advare eller varsle om radikale endringer. Det skal «effektiviseres mer», det skal «spisses mer» og «skape mer operativitet». Denne spalten skal IKKE handle om dette...

2016 har startet som 2015 endte – en endeløs rekke av omstillingsprosesser som treffer Forsvaret samtidig; i tid og rom, og med de samme ansatte som både skal bli omstilt og lede omstillingen. Høres dette ut som en oppskrift for suksess?

All erfaring har vist at suksess i omstilling må ta inn over seg tre dimensjoner; prosessene, teknologiunderstøttelsen og organiseringen, når man ønsker å oppnå en effektivisering eller reell endring i måten man jobber på. Jeg vil i tillegg hevde at i dagens samfunn må man vurdere den fjerde - nemlig kompetanse. Er disse tre til fire dimensjoner tilstrekkelig analysert og ivaretatt i de pågående omstillingene i Forsvaret? Svaret er vel forskjellig, basert på hvem du spør, og hvilken OU-prosjekt det siktes til. Akkurat i disse dager er det gitt ordre om en HR-transformasjon i Forsvaret. Målet er enkelt; antall HR-stillinger skal reduseres med 30 prosent. Er det da behov for å se på P-T-O-(K)? Tilsynelatende tjaa. Fra toppen forutsetter man at teknologien fungerer, og at arbeidsprosessene kan endres samtidig med at organisasjonen endres OG fungerer. Fra litt lenger ned i Forsvaret er det en økende fortvilelse fordi SAP ikke fungerer, skaper merarbeid i prosessene og at en tilsetningsstopp på HR-medarbeidere skaper dårlig samvittighet fordi primærfunksjonen ikke blir ivaretatt godt nok.

Forsvaret har sagt at «Personellet er vår viktigste ressurs». Det er godt mulig at det er slik, men da lurar jeg på hvordan materiellet blir ivaretatt og vedlikeholdt. For med det tempoet man nå legger opp til, med en plan som ikke ivaretar helt grunnleggende lovpålagte krav, for eksempel Arbeidsmiljølovens §4, så kan ikke de ansattes ve og vel bli vektlagt i det hele tatt. For på det økonomiske alter ofres alt. Er det slik vi vil ha det? I Danmark (vi ligger noen år etter i «utviklingen») slutter offiserer og melder seg arbeidsledige. De har mistet tilliten til sine øverste sjef. Dette er det samme som man kunne lese i Huffington Post rett etter nyttår; «People don't leave jobs; they leave managers». I samme innlegg kunne man også lese at den fremste årsaken til at man sluttet, var at de ble overarbeidet. Og det er jo ikke mange år siden at man avdekket at Forsvarets ansatte jobbet ca 1,3 ÅV i snitt. Skal vi jobbe mer i fremtiden? I Danmark har de videre avdekket at den fremste årsak til at offiserer nå blir i Forsvaret, handler mer om «trygg inntekt og fortsatt grei pensjonsordning», ikke lojalitet, stolthet for yrket og «for Konge, Fedreland og Flaggets Hæder». Ønsker vi en slik utvikling?

Jeg håper at Forsvarets øverste ledelse, for det er kun de som kan gjøre noe med dette, innser at den fremgangsmåten som nå er valgt, skaper mange motkrefter (og motløshet). Det som var kjennetegn ved å være ansatt, det lojalitetsbånd som har gjort det mulig «å brette opp ermene» når det trengs, er ikke nødvendigvis like sterkt lenger. Det er behov for å styre omstillingene slik at det kan bli en suksess gjennom å tidsstyre prosessene, forholde seg til lovverket og allerede inngått regelverk, samt la utgangspunktet for endringene være P-T-O-(K). Ibsen sa; «Naar utgangspunktet er som galest, bliver resultatet tit originalest». Ikke la oss havne der – for da blir Forsvaret satt mange år tilbake med tanke på operativ evne og omdømme. BFO vil hevde at vi tilnærmer oss prosessen på en konstruktiv måte. Omstilling er nødvendig, men vi vil at prosessen skal avdekke risiko ved de ulike tiltakene og få omstillingskonsekvensene på bordet samt sikre de ansattes rettigheter – på alle nivåer. Verktøyet for dette eksisterer gjennom å følge lovens bokstav og de avtalene om er inngått for omstilling i Forsvaret.

Jon Vestli

Kompetanseutvikler BFO

BFO MED STOR SYNLIGHET OG VIKTIG INFORMASJON TIL MEDLEMMENE I NORD-NORGE

De to siste ukene i november besøkte BFO hele 9 tjenestesteder i Nord-Norge. Det hele startet ved GSV og grensestasjonene på Elvenes og Svanvik. Også Vardøhus Festning og radarstasjon på Holmfjell ble avlagt besøk. Ved Garnison i Porsanger ble både Alliert treningssenter, Heimevernets befalsskole og HV distrikt 17 avlagt besøk. Vi var også innom vårt ivrige BFO medlem, Grensekommissær Roger Jakobsen, som tross travle tider tok seg tid til en kaffekopp med BFO. I tillegg har både Sørreisa (Gompen), Bardufoss, Setermoen og Skjold/Bn 2 blitt besøkt.

Bakgrunn for denne oppsøkende virksomheten er alt som skjer i forbindelse med Forsvarssjefens militærfaglige råd, utviklingen av ny militær ordning og en rekke mindre omstillinger. BFO har blitt veldig godt mottatt av både ledelse, medlemmer og ansatte ellers. Behovet for informasjon er stort og mange har en rekke spørsmål. Vi registrerer at også ledelsen ved de enkelte avdelinger stiller på våre informasjonsmøter og stiller mange gode spørsmål.

Reaksjoner som går igjen er:

- Kritikk av at meget viktige kapasiteter er foreslått nedlagt.
- Kritikk av at avdelinger som nettopp er omstilt skal omstilles igjen.
- Kritikk av at 35 årsgrensen, som ikke har fungert for avdelingsbefal, dras med inn i ny militær ordning.
- Stor spenning knyttet til nivellering av lønn mellom OR og OF korpsene. Vil lønnsutvikling for horisontal karriere vil bli god nok?
- Kritikk av utnyttelsen av OA for enkelte har blitt slik at OA benyttes på alle døgnets tider.
- Stor spenning til reforhandling av ATF og reaksjoner knyttet til det faktum at bruddet ved inngåelsen av avtalen (NOF) nå kan se ut til å påvirke resultatet av reforhandlingen negativt. –Det er gjennomgående et ønske om mer aktiv tid inn i vakt/øving med bakgrunn i aktiviteten på de fleste avdelinger.

Dette var bare noen av de reaksjoner vi har fått. Men mest av alt var de besøkte likevel preget av sin stolthet for det de holder på med. BFO fikk mange gode brifer og vi som reiste rundt sitter igjen med et inntrykk av at Forsvarssjefen har en god grunn til å være stolt av sine ansatte. Velholdte tjenestesteder som vart preget av både humør og stil.

BFO lover å ta med seg alle de gode innspill i vårt arbeide for å bedre arbeidsvilkårene til den enkelte. Det er alltid godt å i en forhandlingssituasjon kunne si at «dette vet jeg fordi jeg har vært der og snakket med de som arbeider der». Takk for at vi fikk komme og vi kommer gjerne tilbake snart.

Gunnar Lie Eide/BFO

BFO besøkte Holmfjell radarstasjon. Personell fra både luft- og kystradar i Vardø og Berlevåg var samlet i anledning BFOs besøk- og informasjonsrunde.

BFO på HVs befalsskole. BFOs Sandra Stahl og Grethe Bergersen møtte ledelsen.

BFO ga litt medlemspleie til HVUB-elevene. Finnbiff i naustet, sauna og badesjark på Lakselv hotell.

BFOs HTV-Luft Magne Sagvolden orienterer om OF/OR-systemet og bruk av arbeidstid.

BFOs nyvalgte ATV i Bn. 2 Lt Eivind Kvernmo, BFOs egen Gunnar Lie Eide og nyvalgt BFO ATV i Ing.Bn. Lt Thormod Moi Felle.

BMB – BEST MULIG BFO – HVORDAN?

Er vi riktig organisert? Får du som medlem og/eller tillitsvalgt det du vil ha fra BFO? Er det noe som burde vært annerledes? Noe vi kunne vært enda bedre på? Prioriterer vi de riktige sakene? Er det noe vi bør gjøre mer av? Noe det må bli mer og mer slutt på? Hvordan vil Forsvaret se ut om 5 år? 10 år? 15 år? Hva betyr dette for BFO, og dermed for oss som medlemmer?

Lett å spørre – vanskelig å gi gode svar på! Siden dette ikke er lett, har Hovedstyret i BFO oppnevnt Organisasjonsutvalget som skal: «...evaluere og eventuelt foreslå endringer i BFOs organisasjonsstruktur og vedtekter ...». Utvalget skal gi sin rapport til Hovedstyret (HS) august 2016, slik at HS kan sørge for en bred og grundig behandling i BFO før Kongressen (våren 2017). Hensikten er BMB - Best Mulig BFO.

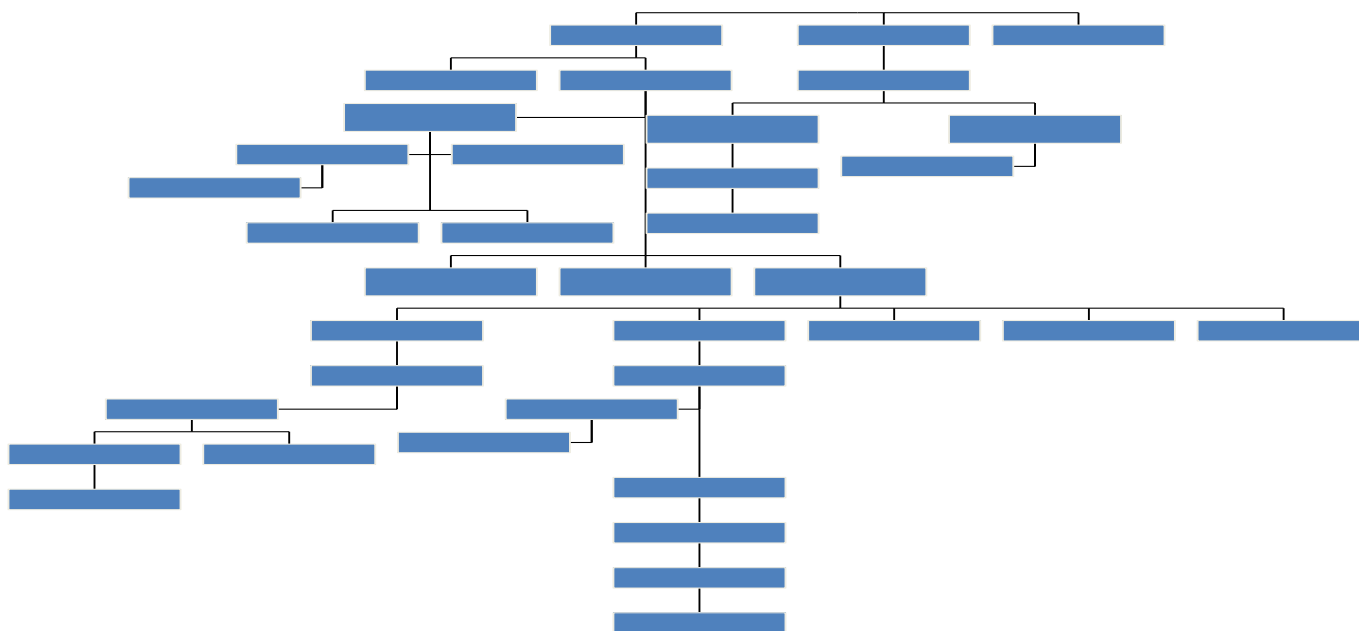
Utvalget har følgende medlemmer:
Eivind Kroken, Region Midt-Norge

Tom Skyrud K-12, Personalforeningen (ansatte i BFO), HS
Øistein Edvardsen, Region Viken, HS
Daniel Berg Eriksen, Region Viken
Pål Maugesten, Region Indre Østland
Roy Nordfonn, Region Nord-Norge, HS

Har du forslag? Kommentarer? Noe du er skikkelig godt fornøyd med, som vi bare MÅ gjøre mer av? Eller noe du synes vi må gjøre annerledes/mindre av? Er det noe vi bør slutte helt med? Bør BFO endre på sin organisasjon? Lokalforeninger? Regioner? Sekretariat? Eller er vi helt optimalt organisert i dag?

For at utvalget skal kunne gjøre en best mulig jobb, trenger vi å høre hva du mener! Send oss dine synspunkter/meninger/forslag på e-post til organisasjonsutvalget@bfo.no eller ta kontakt.

Roy Norfonn

ÅPENT MØTE 131LV PÅ SØRREISA

BFO inviterte til åpent møte for ansatte på 131LV på Sørreisa den 1. desember, med ATV Anders Kværndal som vertskap. De fremmøtte fikk en grundig orientering av HTV LUFT, Magne Sagvolden, om Ny militær Ordning. I den påfølgende diskusjonen ble mange spørsmål besvart på en god måte, hvor også lokalt ansatte i sentrale roller bidro positivt. FriTV Gunnar Eide ga en kort status på BFOs arbeid i Nord, og oppdaterte også forsamlingen på de siste forbedringer i BFOs forsikringer.

Det ble også anledning til å diskutere lokale saker. Her ble det meldt om en viss bekymring rundt 131Lvs manglende involvering på nye stillinger i NAOC i forbindelse med Luftforsvarets egen omstilling. Videre er det noe usikkerhet om hvordan Luftforsvarets Kontroll og Varslingsskole (LKVS) vil ivareta EBA behovet i den første perioden etter etablering. HTV Luft fikk derfor også omvisning i fjellanlegget og fikk da se de fasilitetene som er vurdert tiltenkt LKVS i denne mellomfasen. Det å møte lokale medlemmer og ansatte der de jobber er alltid verdifullt for BFOs tillitsvalgte, og BFO takker derfor for oppmøtet og alle gode innspill!

Magnar Sagvolden/BFOs HTV Luft

BFO ÅRSMØTE PÅ LUFTKRIGSSKOLEN

Det ble gjennomført Årsmøte i lokalforeningen til BFO Luftkrigsskolen den 18. desember. Leder Dag Ola Lien og ATV/Nestleder Bjørn Magne Smedsrud har blitt gjenvalgt, i tillegg til resten av fjorårets styre. Det var godt oppmøte på til sammen 12 personer som er over halvparten av de fast ansatte medlemmene. Etter møtet benyttet lederen anledningen til å takke av Kapt Jan Blom Pettersen, som går av med pensjon rett over nyttår, for mangeårig medlemsskap i BFO, samt for å ha innehatt lokalforeningsledervervet på Luftkrigsskolen.

Dag Ola Lien

CTC BILPARTNER - PRIVATLEIE KONTRA NYBILKJØP?

BFO har i en årrekke hatt en meget god medlems-avtale med CTC Bilpartner.

Privatleie/leasing av biler har blitt stadig mer populært. Eksempelvis mener Volvo personbiler Norge at 80 % av deres Volvos salg til private vil være privatleie om 3-5 år. Allerede i 2013 gikk fire av ti leasede biler til privatkunder. Svært lavt rentenivå er noe av årsaken til økningen, men også gunstige norske avgiftsregler for leasing. Men lønner det seg å leie i forhold til å kjøpe?

Det er flere grunner til at privatleie/leasing er populært, spesielt blant de yngre i en etableringsfase. Man slipper å båndlegge et større beløp i billån, der det ofte er en egenandel som må innbetales. Man har ny bil uten fare for store og overraskende reparasjonskostnader. Ikke minst slipper man å selge bilen sin selv. Flåteforsikringen på leasing-bilen er dessuten ofte rimeligere enn det du som eier av bil får hos ditt forsikringsselskap.

Men i jungelen av leasing-avtaler hos bilforhandlere, er det ofte vanskelig å finne ut hvilket tilbud som er best for deg. Faktorer som må vurderes er grunnprisen på bilen, engangsbeløpet du må betale, hva er etableringsgebyret og hva ønsker du av tilleggsutstyr som ikke er inkludert i prisen. Dette er en forhandlingssak mellom deg og selgeren.

Offisersbladet besøkte sin samarbeidspartner på privatleie/leasing – CTC Bilpartner. De etablerte seg i 1989 (CTC), og drev økonomisk rådgivning. I 1992 ble virksomheten rettet mot leasing av biler til markedet. Salgssjef Tom Brenna kunne fortelle at de i gjennomsnitt de siste fem årene, har leaset ut mellom 5-600 biler i året. Biler i hele spekteret fra Toyota Yaris til Porsche 911GT3! Han kunne også fortelle at stadig flere nå har begynt å privat-leie/lease hybrid-biler, og rene el-biler. Brenna orienterte også om at nye statlige avgiftsregler rundt momsfradrag i forbindelse med leasing, har medført at det nå er rimeligere å lease bilen for en fire års periode.

Lønnsomheten av privatleie/leasing av bil kontra kjøp, er avhengig av en rekke faktorer, blant annet din økonomiske situasjon. Dette er vanskelige vurderinger å gjøre på egen hånd. Men her er BFO-medlemmer heldige, for CTC Bilpartner er frittstående og gir deg som BFO-medlem profesjonelle råd, helt uforpliktende.

Undertegnede har selv privat-leie, og kan undertegne på at CTC Bilpartner i de aller fleste tilfeller kommer billigst ut, i forhold til avtaler gjort direkte med bilforhandler. Det har noe å gjøre med antall biler vi leaser ut i året, samt gode avtaler vi fremforhandler, sier Tom Brenna. I tillegg kjører vi noen ganger i året ut spesialtilbud til BFO-medlemmer på enkelte bilmodeller, avslutter Brenna.

De ansatte på CTC er storfornøyde med økt aktivitet.

Salgssjef CTC Bilpartner Tom Brenna.

Tekst & Foto: Einar Holst Clausen

FORSVARSMINISTERENS ÅRSTALE I OSLO MILITÆRE SAMFUND

Mandag 11. januar hørte jeg på Forsvarsministerens årstale. Nok en gang holdt hun ærlig tale som oppsummerte 2015, og fremførte sine tanker om 2016 og veien videre. Hun var blant annet innom utfordringene FD har hatt i 2015 med planleggingen av ny militær ordning, å få til økt tilstedeværelse i Nord, samt etablering av ny etat materiellinvestering.

Om 2016 fortalte hun om økningen i forsvarsbudsjettet (red. anmrk: som primært har gått til F-35 prosjektet), 1 ubåt som skal fast stasjoneres på Ramsund, flere flytimer til Orion, styrking av E-tjenesten og fortsatt investering i F-35. Hun viste flere ganger til FSJens fagmilitære råd, og de betydelige budsjettøkninger som FSJ anbefalte.

”Et moderne forsvar koster mer enn det vi politikere har vært villige til å betale” og ”Lave oljepriser og svak kronekurs har stor innvirkning på investeringer og drift av Forsvaret” sa Søreide. Kanskje et varsel om at det ikke blir store økninger av budsjettet i årene fremover? Hun ga også uttrykk for bekymring rundt real-prisveksten.

Søreide snakket videre om Russlands enorme forsvarsbudsjett og kraftige økning av sin øvingsaktivitet, som fører til en maktubalanse i Nord. Ubalansen i Midt-Østen med krigen i Syria ble også kommentert. I tillegg kom hun inn på utfordringene og samfunns-kostnadene rundt stor migrasjon, sviktende oljeinntekter og meget lav kronekurs.

”Forsvarets fremtid skal nå avgjøres, i en tid med stor samfunns-økonomisk usikkerhet” sa en bekymret FMIN, og presiserte at vi har hatt en for stor struktur i forhold til vedtatte budsjetter. Hun sa videre at uansett hvilken struktur vi ender opp med, så skal den være finansiert, godt utstyrt og øvet!

Spørsmålene fra salen etter foredraget var mange. Kan ikke gjengi alle, men de gikk på blant annet tap av anti-ubåtkapasitet, økonomi, reduksjon av antall F-35, styrking av Hæren, personell-reduksjoner, 2 % målet av BNP osv.

Det virker som om det nå bygges opp en argumentasjons-rekke i forkant av en langtidsplan som ikke kommer til å gi Forsvaret de nødvendige midlene til økt investering og drift. Dessuten virket det på meg som om det kommer til å bli en utsettelse på fremleggingen av Langtidsplanen for Forsvaret, som skulle komme til våren. Jeg tror også at det ikke var mange i salen ble så mye mer beroliget for Forsvarets fremtid etter denne kvelden, selv om Forsvarsministeren hadde salen i sin hule hånd.

Einar Holst Clausen

FORSVARSSJEFENS ÅRSTALE I OSLO MILITÆRE SAMFUND

Sjelden har det vært flere til stede i OMS sine lokaler. Med 150 sitteplasser, måtte over 50 stå eller bruke sofaer, for å høre hva Forsvarssjefen (FSJ) hadde å si. At Forsvarsministeren sitter på første benk når Bruun-Hanssen skal fortelle hvor skapet bør stå, og hva han «egentlig» mener, synes noe merkelig. Så begynte han da også med å si at hans Fagmilitære Råd er meget krevende, spesielt nå seks måneder etterpå, med den noe pressede samfunnsøkonomien. Noe Forsvarsministeren mandagen før la stor vekt på. Men Bruun-Hanssen presiserte at dette ikke forandrer situasjonen for et underfinansiert forsvar. Kommer det ingen økt tildeling, vil det i realiteten si en bevisst nedbygging av Forsvaret, sa han.

Han roste E-tjenesten for den gode jobben de gjør, og helte isvann i årene til de som ønsker mer sivil støtte fra Forsvaret. Forsvaret bidrar med Kystvakten/fiskerioppsyn, soldater på grensevakt/Schengen, Bell helikoptre/støtte til Politiet og til terrorberedskap, 330 skvadron/redningstjenesten og HV's støtte i forbindelse med eks.vis flom med mere. Dette er betydelige materiell- og personellressurser i dagens situasjon, sa forsvarssjefen. Han ga også uttrykk for at vi er til stede i for mange misjoner/operasjoner, som hver og en krever mye logistikk og støtte. Og sa videre at vi i fremtiden må kraftsamle mer.

Han la vekt på at den nasjonale beredskapen har blitt nedprioritert i en årrekke, og at vi har for lite materiell og personell. Vi har ikke lenger et invasjonforsvar, men derimot et innsatsforsvar, som er avhengig av alliert støtte sa en presset forsvarssjef. Han ga velfortjent ros til dyktige vernepliktige og befal, og sa i den sammenheng at vi trenger flere spesialister. Med ny militær ordning (OF/OR) har vi to komplementære befalskorps jeg har tro på sa han.

Forsvarssjefen var klar på at han IKKE er villig til å redusere antall F-35, da Forsvaret i fremtiden er helt avhengig av den kapasiteten.

Han sa også at han forventer at etableringen av ny materielletat, fører til raskere prosesser og reduserte kostnader. Han fortalte også at den økonomiske situasjonen i Forsvaret ble ytterligere forverret, med en utgift på 200 millioner for å reparere sprekkdannelsene i skrogene til F-16, samt 370 millioner i ekstrakostnader bare i forbindelse med den svake kronekursen. Dessuten sliter som kjent med et etterslep i vedlikehold på en milliard kroner, og et etterslep/materiellmangel på 1,5 milliarder kroner sa Bruun-Hanssen. Om ikke finansieringen kommer på plass, varslat forsvarssjefen kutt i vedlikeholdsarbeidet, øvingsnivå, lager av reserveredeler og andre driftsområder. Det vi kan risikere med dagens samfunns-økonomiske situasjon, er at Forsvarsministeren velger å se bort fra hele, eller deler av Forsvarssjefen Fagmilitære Råd, og velger departementets egen løsning, hva angår økonomi, kutt, beholde/nedlegge avdelinger og baser, og hva som er politisk sveltbart. Mange mener nå også at Langtidsplanen for Forsvaret (LTP) ikke vil bli lagt frem før til høsten, noe som er bekymringsverdigg, da budsjettkonferansen er på våren. Og det er da pengepotten som kjent fordeles mellom departementene! Hvilken prioritet får da Forsvarsbudsjettet (uten en langtidsplan)?

Einar Holst Clausen

Norsk M113 på øvelse under tøffe vinterforhold.

OFFISERSBLADET

Befalets Fellesorganisasjon

UFORMELT MØTE MED «HR-CELLA» PÅ FOH

Etter møte med sjef FOH, dro BFOs Bjørn Antonsen, HTV Hans-Petter Myrseth og undertegnede til J1-8 Oberst Steve Pedersen og J1 oberstløytnant Lars Petter Berg-Hansen. De hadde mottatt Gjennomføringsoppdrag HR-transformasjon med vedlegg sent dagen i forveien og var i full gang med å vurdere konsekvenser og utfordringer. Vi hadde en konstruktiv samtale rundt oppgaver ifh til HR ved Forsvarets operative hovedkvarter og hva som er behovet ifh til å løse HR-relaterte saker ifh til intern drift, deltakelse i INTOPS og ivaretagelse av familiene til de som reiser ut. Hans-Petter sa noe om utfordringer i forhold til operativ HR og at HR inngår i de fleste planprosesser. Vi var innom en rekke temaer og jeg fikk et inntrykk av at vår HTV har en god dialog med HR-personellet ifh til utfordringer som kommer i 2016 og 17.

Tekst og foto Forhandlingsleder Ragnar Dahl

BFOs HTV Hans-Petter Myrseth får en kort orientering om hva Ob Steve Pedersen og Ol Lars Petter Berg-Hansen har klart å lese ut av tilsendte HR-dokumenter så langt.

ÅPENT MØTE PÅ 139LV BARDUFLOSS

BFO v/ATV Terje Henriksen inviterte til åpent møte på 139LV på Bardufoss den 2. desember, og omkring 30 ansatte møtte opp for å høre mer om blant annet Ny Militær Ordning og lønn, bruk av OA i Luftforsvaret, BFO skolen og forsikringer. Fra BFO stilte HTV FOH Hans Petter Myrseth, HTV LUFT Magne Sagvolden og Forhandlingsleder Even Mølmshaug. De fremmøtte var naturlig nok spesielt opptatt av status på implementering av den nye befalsordningen, både med tanke på konvertering og vilkår generelt. Dette er et tema som det oppleves at arbeidsgiver lokalt ikke informerer om, og derfor var dette et velkomment innslag. Den pågående uenigheten om bruk av OA i Luftforsvaret engasjerte også. Her har BFO ved samtlige avdelinger i Luftforsvaret samme oppfatning, og BFO følger opp denne saken sentralt. Tradisjonen tro ble møtet avsluttet med en liten BFO overraskelse med trekning av premier til de heldige vinnere som en liten førjulsgave fra BFO!

Magne Sagvolden BFOs HTV Luft

BESØK PÅ FORSVARETS OPERATIVE HOVEDKVARTER (FOH)

BFO besøkte FOH 12.januar. BFOs HTV Hans-Petter Myrseth hadde avtalt et møte med sjef FOH Generalløytnant Rune Jakobsen og temaet var forberedelser til et intervju, som kommer i neste utgave av Offiserbladet. På vei inn korridoren til sjefens kontor, henger bilder av tidligere sjefer og man blir minnet om hvilken betydning og posisjon sjef FOH har i Forsvaret.

Vi møtte opp på sjefens kontor og ble tatt imot av en smilende Rune Jakobsen. Vi fikk kaffe og forfriskninger, mens praten gikk lett om løst og fast. Med bakgrunn i bildegalleriet i gangen, spør vi om hans tanker om det å være sjef FOH. «Det er ting som er viktig å få frem tidlig og det er at jeg har både hode og hjertet, godt forankret her i fjellet. Når jeg møter medarbeidere blir jeg gledelig overrasket over den positive tonen, den profesjonelle jobbutførelsen og det gode arbeidsmiljøet, som hersker i avdelingen. Jeg har 3 viktige prioriteter og det er operativ leveranse, logistisk understøttelse og storøvelsen High Vicibility Exercise i 2018. I nær tid er det øvelse Cold respons mht planlegging, gjennomføring og evaluering som har fokus,»

Vi spør om status mht organisasjonsutvikling og han trekker frem at etter øvelse Gram i 2013, ble hovedkvarteret erklært operativt, så nå gjenstår bare justering av organisasjonen. Han

BFOs HTV Hans-Petter Myrseth i en åpenhertjet samtale med sjef FOH Generalløytnant Rune Jakobsen.

nevner Forsvarsministerens årstale i Oslo Militære samfunn, dagen før, mht Forsvarets økonomi og hvordan hun ser på rådene i FMR. Det er ingen tvil om at det operativt sett er et spennende år vi går inn i. Du blir motivert og i godt humør etter en prat med Jakobsen. Han

vet rammebetingelsene, hva som kreves og har en klar tanke om hva som må til for å nå fastsatte mål. Mer om dette og Rune Jakobsen i intervjuet, som kommer i neste utgave av Offisersbladet.

Tekst og foto Forhandlingsleder Ragnar Dahl

MØTE MED LEDELSEN I FST-P

Regelmessige møter hvor det settes av tid til å diskutere, ta opp prinsipielle spørsmål og jobbe med samarbeidet er viktig. Derfor tok organisasjonene et initiativ for å møte ledelsen i FST-P.

Temaene var samarbeidet med FST-P (form og dialog), roller og forventninger, innføring av faste fora, implementering av ny militær ordning, status fra FST/P og ATO.

Videre ble også samtidighetsutfordringene i dag, HR transformasjon, utvikling av tillitsvalgte i ny struktur, behov for kompetanse og forutsigbarhet, diskutert i løpet av dagen.

Einar Holst Clausen

Fra venstre leder NTL Forsvaret Tom-Rune Klemetsen, forbundsleder NOF Egil-André Aas, Sjef FST/P Tom Simonsen, Tor Egil Drangsholt KOL og leder BFO Jens Jahren.

NYE HOVEDTILLITSVALGTE I FLO NY ETAT OG REST FLO

Nye Hovedtillitsvalgte i FLO ny etat og rest FLO, ble valgt i løpet av et heldagsmøte den 14. desember. HTV FLO frem til denne dag, Tor Arne Irgens fikk avløsning av HTV FLO ny etat, Helge Gulaker, og HTV rest-FLO, Per Røe Hogstad.

Vara FLO ny etat ble Jens Tore Alfei og vara rest-FLO ble Leif Terje Svensrud.

Fra venstre Per Røe Hogstad (HTV rest FLO), Tor Arne Irgens og Helge Gulaker (HTV FLO ny etat).

NYTT LØNNSSYSTEM FOR MILITÆRT PERSONELL PÅ PLASS

Etter lang tids behandling er nå endelig det nye lønssystemet for OR/OF formelt på plass. YS Stat, Kommunal- og moderniseringsdepartementet samt de øvrige partene i Staten har nå signert avtalen.

Det har vært en lang og krevende prosess for å komme frem til det vi nå har fått på plass, uttaler leder BFO, Jens B Jahren. For BFO har det vært avgjørende å få etablert gode og robuste lønnsrammer tilpasset den nye militære ordningen på en best mulig måte. Å tilrettelegge for god lønnsutvikling for alle kategorier militært personell gjennom hele karrieren har vært et bærende prinsipp for BFO gjennom hele prosessen. Det har også vært viktig å etablere en hensiktsmessig sammenheng mellom de ulike kategorier personell.

BFO er spesielt fornøyd med å ha fått på plass seniorrammer på flere nivåer som sikrer lønnsutvikling i hele karrieren. Dette er nå på plass for mange av gradsnivåene for konstabler og grenaderer, befal og offiserer. Det er også etablert en ny lønnsramme for majorer som gir grunnlag for mer forutsigbar lønnsutvikling.

I tillegg til protokollen er det inngått en egen avtale med Forsvaret hvor blant annet sikring av nivå lønnsnivå ved normalavansement er fastsatt. Dette har vært en kjernesak for BFO. Det vil nå være opp til partene i Forsvaret å forvalte de nye lønnsrammene på en måte som sikrer at den nye militære ordningen kan implementeres på en god måte. Partene er enige om at den enkelte minimum opprettholder nåværende lønn ved innføring av det nye lønssystemet og etter konvertering. Det vil si at ingen vil gå ned i lønn som følge av det nye systemet.

Forhandlingsutvalget BFO

REGION-STYREMØTE REGION VEST

Region Vest gjennomførte årets siste regionstyremøte i Bergen i desember. Viktige tema var selvsagt FMR, hvor regionen utarbeidet sin uttalelse til ministeren. For øvrig deltok forhandlingsleder Grethe Bergersen som informerte om pensjon, FMR, pågående arbeider med særavtaler og ikke minst ATF forhandlingene.

Fra venstre Rolf Lund (nestleder), Alexander Hausmann (Kjevik), Alf Egil Høy-Petersen (Kjevik), Vegard Ekrheim (Madla), Christian Hårvik (KE Marlog), Anton Gjertsen (leder)

**Kunnskap
er makt!**

OA I LUFTFORSVARET

Luftforsvaret har i 2015 hatt fokus på oppfølging av arbeidstidsbestemmelser og vernebestemmelser med bakgrunn i avvik avdekket gjennom riksrevisjonen, forvaltningskontroll og internrevisjon. BFO støtter naturligvis GIL i hans visjon om nulltoleranse på brudd av gjeldende lov- og avtaleverk. Gjennom året har det også fra arbeidsgiver vært gjennomført samlinger, kompetanseheving og informasjon hvor BFO har deltatt, og BFO vil fortsette å bidra til at Luftforsvaret når sitt mål i dette viktige arbeidet. For å løse oppdraget må man også ta vare på sine kvinner og menn, og etterlevelse av arbeid- og vernetidsbestemmelser er her en forutsetning for å lykkes.

BFO stiller seg bak den pågående gjennomgangen av dagens praktisering av regelverket for å hindre flere avvik og etablere en felles forståelse i forvaltningen. Dette handler i stor grad om kompetanse, men også om lederskap og kultur. Riktig bruk av Hovedtariffavtalen (HTA) og Arbeidstidsavtale for Forsvaret (ATF) er en sentral del av løsningen, og da spesielt bruk av riktig kompensasjon for den type aktivitet som gjennomføres. I GILs skriv som ble utgitt i mars, forventes det spesielt utnyttelse av fleksibiliteten i HTA med økt bruk av ordinært arbeid (OA), eller forskjøvet arbeidstid. Denne praktiseringen av forskjøvet arbeidstid har derfor det siste året aktualisert en grunnleggende uenighet mellom partene både i Luftforsvaret og sentralt i Forsvaret.

Arbeidsgiver selv mener at denne fritt kan bestemme når på døgnet den ansatte skal jobbe, og at tidsrommet mellom 0700-1700 samt 5-dagers uke kun er veiledende. Dette kan ikke BFO akseptere!

Et slikt utgangspunkt bryter med Kommunal- og Moderniseringsdepartementet (KMD) som i Statens Personellhåndbok stadfester:

Forskjøvet arbeidstid etter §7 nr 2 skal ikke være en permanent ordning. Det skal også være helt spesielle og tidsavgrensede forhold som påvirker driften.

BFO er derfor enige i at HTA gir mulighet for forskjøvet arbeidstid utover 0700-1700, men at man ikke kun kan forholde seg til timesbegrensning iht. AML som eneste begrensning, og gjøre dette til en permanent arbeidsordning slik deler av Luftforsvaret nå praktiserer.

Nattflyging blir av GIL nevnt spesielt som et eksempel på aktivitet hvor man skal benytte forskjøvet arbeidstid/OA utover 0700-1700. Det har også av enkelte parter vært fokus på nattflyging som prinsipielt enten OA eller Øvelse, men dette mener BFO er en avsporing i diskusjonen. Nattflyging, eller flyging i mørke, kan som flyging i lys være begge deler, og dette avhenger av intensjonen bak aktiviteten, og om den oppfyller definisjonen til Øvelse iht. ATF. Spørsmålet er derfor ikke OM nattflyging er øvelse, men NÅR nattflyging er øvelse.

Dersom nattflyging ikke defineres som øvelse, må arbeidsgiver vise at det foreligger helt spesielle og tidsavgrensede forhold som påvirker driften for å kunne benytte OA utover 0700-1700. Dette har så langt ikke fremkommet. Videre har arbeidsgiver ved en avdeling den siste tiden igjen definert nattflyging som øvelse, hvor selve øvelsesordren ikke var utarbeidet ved drøfting av arbeidsplaner. Da ordren ble utgitt kun dager før aktiviteten, var oppdraget å oppfylle krav til årlig treningsprogram og drive utsjekk av piloter. Med andre ord samme type aktivitet som kun uker i forveien ble definert som OA.

BFO erfarer at det er Luftforsvarets økonomi, bemannings-situasjon samt begrensninger i vernetid og oppbrukte tidskoder som styrer arbeidsgivers bruk av HTA og ATF, og ikke aktivitetens art.

Arbeidsgiver mener videre at man kan velge hvordan unntaksaktivitet skal kompenseres. I høst deltok personell i Luftvern på Øvelse FOSEN, men ble kompensert med OA. LST mener at organisasjonene i et verneperspektiv burde støtte dette. Dette fremstår som en underlig argumentasjon. Hele hensikten med ATF er nettopp å beskrive unntaksaktivitet og kompensasjon. Derfor er også aktivitet som skal kompenseres etter HTA spesielt omtalt. Dersom LST er bekymret og mener at arbeidstakerne har for dårlig vern i ATF, må LST fremme dette som et forslag til endring av kompensasjonen i ATF istedenfor å benytte OA som en omgåelse av regelverket.

Arbeidsmiljøloven har unntak for militær luftfart, og Luftforsvaret har også egne bestemmelser, herunder Bestemmelser for Militær Luftfart (BML) som også regulerer arbeidstid i et Flight Safety perspektiv. BML er likevel ikke en tariffavtale eller arbeidstidsordning med parter, og må heller ikke brukes som dette når man diskuterer arbeidstid på partsnivå eller driver arbeidsplanlegging der det foregår militær luftfart.

I § 7 i HTA vises det også til at det skal inngås avtale om arbeidstidsordninger ved bruk av forskjøvet arbeidstid. Arbeidsgiver i Forsvaret mener at lokal (avdelingsnivå) drøftet arbeidsplan er å gjelde som en slik avtale, men dette må avklares nærmere.

Til sist er det uenighet rundt bruken av avspasering, hvor det oppleves at arbeidsgiver benytter styringsretten for å avspasere timer som den ansatte har opptjent gjennom unntaksaktivitet for å oppfylle krav til hviletid i forbindelse med gjennomføring av forskjøvet arbeidstid. BFO mener dette er et brudd på intensjonen som ligger i vernetiden; hvor den enkelte i samarbeid med nærmeste sjef gis mulighet til å ta ut slik tid når det best passer for å ivareta et forsvarlig arbeidsmiljø.

Selv om det har vært spesielt fokus på jagerflyoperasjoner og nattflyging, gjelder uenigheten om bruk av forskjøvet arbeidstid alle Luftvinger. De tillitsvalgte på alle nivå i BFO i Luftforsvaret bestrider arbeidsgivers syn, og har gjort et meget godt arbeid i å dokumentere hvordan arbeidsgiver lokalt har valgt å praktisere GILs føringer. BFO vil følge opp denne saken og vil i første omgang ta dette videre til KMD som sammen med partene sentralt innehar den formelle kompetansen til å tolke Hovedtariffavtalen.

Av: Magne B Sagvolden, HTV Luft

ULIK KOMPENSASJON – HELT UAKSEPTABELT!

BFO har de to siste årene mottatt bekymringsmeldinger fra medlemmer og tillitsvalgte ved Joint Warfare Centre (JWC) Stavanger.

Bekymringene er begrunnet i ulik kompensasjon ved deltakelse på samme aktiviteter og øvelser i utlandet.

Personell ved JWC og deltakende personell fra norske avdelinger kompenseres ulikt for deltakelse på samme øvelse eller aktivitet, med samme øvingsordre og der øvrige rammevilkår ellers er like. I hovedsak kompenseres personellet ved JWC dårligere enn personell fra andre avdelinger i Forsvaret. Dette har pågått siden mai 2013.

BFO har gjentatte ganger tatt opp saken med Forsvaret slik at denne forskjellsbehandlingen kan opphøre.

JWC som en viktig NATO avdeling på Norsk jord, er som alle andre avdelinger, helt avhengig av et godt arbeidsmiljø.

I denne sammenheng medvirker manglende oppfølging og forvaltning, herunder forskjellsbehandling av personellet, til et utfordrende arbeidsmiljø. BFO mener et best mulig arbeidsmiljø bør være formålet for alle avdelinger i Forsvaret.

Det understrekes fra BFO i denne saken at ingen enkeltavdelinger kan gis ansvar for formelle feil, hverken JWC eller andre avdelinger.

I denne saken er det Forsvaret som totalt sett ikke evner, innenfor rammen av arbeidstidsbestemmelsene, å likebehandle personellet.

BFO vil igjen ta dette formelt opp med Forsvaret i den hensikt å finne en snarlig og permanent løsning.

Lars Omberg/Forhandlingsleder BFO

YS-SEMINAR OM ARBEIDS- OG INNTEKTSPOLITIKK

BFO's tarifforhandlere deltok på YS - Arbeids og inntektpolitiske seminar. Den første tverrsektorielle konferansen i YS sin moderne historie. Konferansen som varte fra 8-9. desember, startet med sektor-vise parallell-konferanser, hvor YS-S tariffguru Tore Leirfall ga litt informasjon om de første spekulasjonene om vårens lønnsoppgjør. Pål Arnesen fylte også på med litt generell informasjon fra YS-S.

Resten av konferansen bestod av interessante og til dels svært tunge foredrag over temaene endring av pensjonssystemet, endring av arbeidslivet generelt. Her var det forskere fra FAFO og tenketankene Civita og Agenda som tok oss gjennom temaene. Videre hadde YS sin sjefsøkonom et foredrag om produktivitet og lønnsdannelsen i et makroperspektiv.

Jon Hippe, tidligere leder av nå forsker i FAFO holdt et engasjert foredrag om pensjonsreformens effekt på arbeidsliv og samfunnsliv, der han blant annet mente at sårbarhetsgrense er en uting som snarest bør avvikles. Siste foredraget var det 2. nestleder i YS og forbundsleder i PARAT Hans-Erik Sjøggerud som holdt under tittelen: Styrke gjennom samspill inn i tariffoppgjøret 2016.

Even Mølmschaug/Forhandlingsleder BFO

RISIKOVURDERING VERSUS UTENLANDSOPPDRAK

VG har skrevet om historier fra da Norge deltok i operasjon RECSYR. Operasjonen fraktet kjemiske stridsmidler og kjemikalier til bruk for å produsere stridsmidler ut av Syria.

BFO mener det er positivt at historiene kommer ut til offentligheten. Folket bør vite hvilke oppdrag våre medlemmer sendes ut på. Vi er likevel forundret over den risikoen som beskrives, all den tid at vi under drøftingene forut for oppdraget ble forsikret om at dette var et lavrisiko-oppdrag. Trusselvurderingen fra FOH ble brukt som grunnlag for å kunne hevde dette. BFO har alltid ment at den trusselvurderingen kun er ett av flere elementer i vurderingen av risikoen i oppdraget.

I drøftingene forut for oppdraget, mens fartøyene var på vei inn i Middelhavet, krevde vi at risikotillegget skulle være på høy sats i henhold til avtaleverket. Dette med bakgrunn i situasjonen i området, usikkerheten i oppdraget og usikkerheten i hvilken forfatning kjemikaliene som skulle tas om bord faktisk var i. Forsvarsdepartementet brukte styringsretten og satte nivået på lav.

De siste oppslagene i media, med mannskapets egne historier forteller noe helt annet!

Og hvorfor ble ikke da risikotillegget justert underveis, når departementet fikk daglige oppdateringer? Nå gikk det heldigvis bra, men her bør muligens departementet kjenne sin besøkelsestid. Kanskje burde de som deltok i operasjonen få etterbetalt manglende risikotillegg? Nå har vi ikke tro på at

det vil skje, men hvorfor ikke? Vi lar oss gjerne overraske.

Dette legger vi uansett oss på minnet til neste gang satsene for oppdrag i internasjonale operasjoner skal drøftes.

Viggo Holm/BFO

JULAFTEN – PÅ JOBB FOR MANNSKAPENE

BFO sin HTV i FAKT, Rolf Følchenberg, har sin faste stilling som velferdsoffiser. I høytiden er cirka 100 mannskaper og ansatte på vakt i Oslo for å ivareta sikkerheten og driften av Forsvarets anlegg. Velferden Kolsås har leveranseansvaret for Oslo-området og besøkte de på vakt denne dagen. Det er alltid en spesiell positiv stemning å være på vakt julaften, innleder Følchenberg, når jeg spør han hvordan det er å være på jobb denne dagen. Soldater og ansatte er veldig takknemlige for at noen tar seg tid til dem nettopp på julaften. For mange er dette første julaften borte fra det som er familie- og høytid. Velferdstjenesten i Forsvaret skal, slik FD angir i reglement, markere høytider og det gjør vi ved å besøke, dele ut litt julegodter og brus samt en liten julegave til de på vakt.

Etter beste evne har vi pyntet til advent i starten av juletiden og uken før jul kommer juletre og nisser opp på vaktstedene. På julaften besøker vi totalt 10 forskjellige lokaliteter med personell på vakt. Alt fra Kongeskipet Norge, Militærpolitiet til våre egne soldater i Oslo Garnisonsforvaltning. Ofte er samtalen like viktig som det vi gir ut. Jeg har opplevd soldater som gråter på julaften og lengter hjem til familien! Dagen avsluttes ved at vi setter oss ned med soldatene på Kolsås og spiser julemiddag. Her er også vårt velferdssenter. Med i år på runden var også en soldat Marius Eriksen, sønn til Mona i K-12, som igjen er gift med Rune

Rudberg. Når han reiste hjem til julemiddag var en annen soldat igjen på Kolsås og spiste middag der før hun skulle holde velferden åpen på kvelden som alle andre dager i året. Vi har valgt å aldri stenge ned siden tjenesten er minst like viktig å holde åpent i høytidene..

STEMPLINGSURET I LUFTFORSVARET

Innenfor enkelte avdelinger i teknisk bransje i Luftforsvaret har man nå gjeninnført stemplingsur for registrering av arbeidstid for ansatte. Dette skjer som følge av innføring av Fif 3.0 tidsregistrering. Et slikt kontrolltiltak skal drøftes før innføring i henhold til arbeidsmiljøloven, noe BFO mener ikke er gjort. Luftforsvaret starter derfor det nye året med å bryte arbeidsmiljøloven. Bruk av arbeidsordrer er benyttet før innføring av P2814 Fif 3.0 i Luftforsvaret, og dette var også en sak i 2011 som omhandlet såkalt mønstringstid innenfor vedlikeholdsavdelinger.

Arbeidsgiver fremholder derfor at dette kontrolltiltaket allerede er behandlet, mens BFO sammen med flere organisasjoner mener at dette krever ny behandling. Selv om organisasjonene har blitt informert om P2814 generelt, var det ikke før i desember 2015 at man ble klar over endring av prinsipp for tidsregistrering. Dette har heller ikke vært behandlet på sentralt nivå i Forsvaret.

Arbeidsordrer har vært benyttet i eget system for at man skal ha oversikt over vedlikeholdsorganisasjonens ressursbruk mot de ulike våpensystemer eller avdelinger for slik å synliggjøre kostnader gjennom internfakturerings. Et slikt system er i prinsippet hensiktsmessig som styringsverktøy, selv om det alltid er en fare for å feiltolke eller misbruke slik statistikk. BFO er derfor ikke imot arbeidsordrer så lenge systemet brukes etter hensikten.

Denne saken handler om at der vedlikeholdspersonell i enkelte avdelinger tidligere registrerte avvik på normal arbeidstid slik vi andre gjør (negativ tidsregistrering), må nå ansatte stemple inn og ut hver dag for faktisk oppmøte. Dette er knyttet mot flexitidsavtalen. Stempler man inn 0731, har man 1 minutt i minus på kontoen denne dagen. Glemmer man å stemple ut samme dag, registreres det kun 1 minutt arbeid, og linjeleder må rette opp dette i etterkant. Alt fremmøte må videre knyttes mot en arbeidsordre. Linjeleder må på sin side kontrollere og godkjenne alle registreringer fra hver enkelt ansatt; en jobb som fort blir stor selv med seksjonering av avdelinger. Det er likevel ikke den ekstra administrasjonen av et slikt regime med positiv tidsregistrering som er det største ankepunktet.

BFO mener en endring av den enkeltes

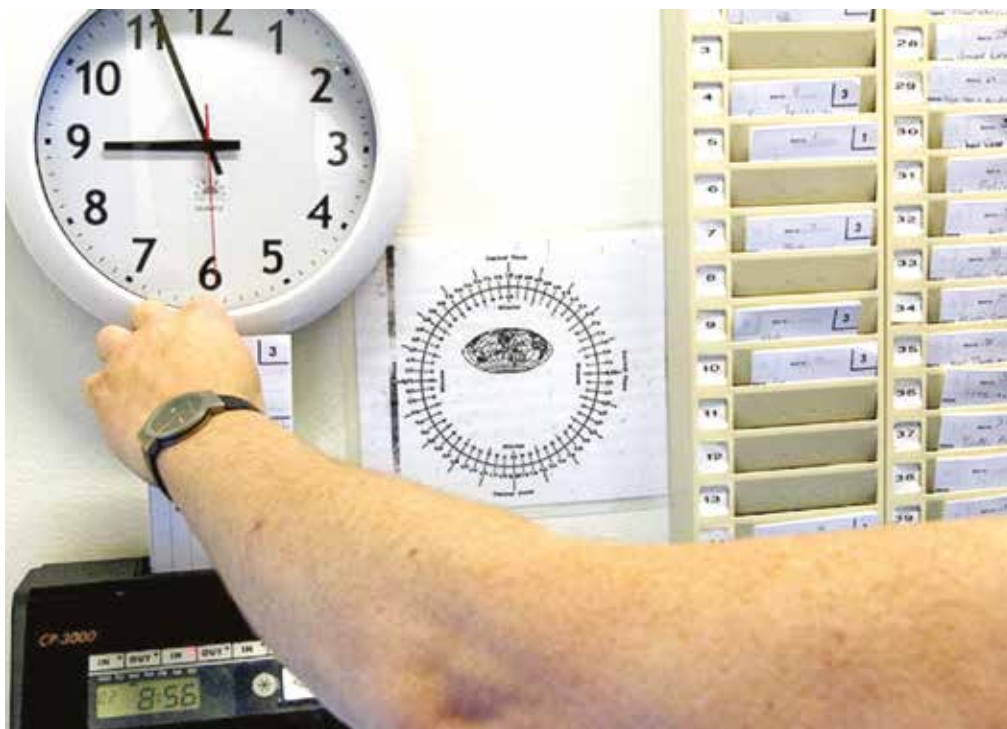

Foto: <http://www.dagensperspektiv.no/>

hverdag ved bruk av slike kontrolltiltak bør være debattert og drøftet på alle nivå da dette er en prinsipiell endring i arbeidsgivers syn på de ansatte. Taylorismens menneskesyn er utdatert, men prosjektet har tilsynelatende ikke tatt dette innover seg.

Det er fornuftig at den tekniske løsningen for arbeidsordrer er integrert i Fif slik at man reduserer antall systemer og kan gjøre det lettere for de ansatte i hverdagen. Det kan videre være fornuftig å se på hvordan man registrerer negativ tid i Fif generelt for alle ansatte i Forsvaret. En teknisk løsning med bedre brukergrensesnitt har sikkert potensiale til å spare hver enkelt for mye frustrasjon i forhold til dagens løsning. Det er i utgangspunktet likevel ingen logisk kopling mellom bruk av arbeidsordrer og den enkelte ansattes registrering av arbeidstid. Arbeidsgiver har så langt ikke klart å kommunisere formålet med innføring av positiv tidsregistrering slik arbeidsmiljøloven krever.

Videre er BFO kritiske til at det skal være opp til hver enkelt lokale vedlikeholdssjef om dette skal benyttes eller ikke. Det forfektes at dette er krav til kvalitetsstyring, blant annet for kjøretøy. Dette er slik BFO ser det en feilslutning mellom krav til utførelse og

kvalitet av arbeidsoppgaver, og den enkeltes registrering av arbeidstid som ansatt. Det er forståelig at mange ansatte nå føler seg overvåket på en helt annen måte enn tidligere, for det er nettopp det som skjer. Og hvorfor innføres dette kun for enkelte grupper?

Både negativ og positiv tidsregistrering kan utnyttes dersom man ønsker dette. At man har stemplet inn og ut til tiden sier ikke noe om det arbeidet man har gjort denne dagen. Dersom det er en utfordring at ansatte ikke møter på jobb, ikke utfører arbeidsoppgaver eller ikke registrerer avvik, er dette et lederansvar. Man kan ikke erstatte godt lederskap med tekniske løsninger. Forsvaret har alle forutsetninger for å ivareta dette leder- og arbeidsgiveransvaret på en god måte i fremtiden uten å innføre positiv tidsregistrering.

Magne Sagvolden/BFO HTV Luftforsvaret

Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - Stat

Saksbehandler: Pål N. Arnesen, Tlf 91 63 86 08, e-post: paal.arnesen@ys.no

Kommunal- og moderniseringsdepartementet - KMD
v/Statens Personaldirektør Gisle Norheim

Vår ref.:
15/YSStat/PNA/el

Deres ref.:

Dato:

4. desember 2015

Gjenpart av dette brev er sendt:
statssekretær Thor Kleppen Sættem, ASD
leder Jens Jahren, BFO

FORSVARSDEPARTEMENTET – PROSESS OM SÆRALDERGRENSER I FORSVARET

YS Stat viser til møte i KMD den 25.11 hvor det ble bekreftet at departementet var orientert om at FD hadde en prosess om særaldersgrensene i forsvaret hjemlet i Forsvarspersonelloven. Tidligere i år ble YS Stat orientert av Befalets Fellesforbund (BFO) om at det var igangsatt et arbeid i FD med bl.a. faktainnhenting. Siden dette er hjemlet i særlov for forsvaret, anså vi dette da som et rent internt anliggende. Dette har nå snudd til en sterk bekymring fra hovedsammenslutningens side.

Bekymringen er tre-delt. For det første så har vi gitt sterk uttrykk overfor KMD og ASD at prinsippene om en ny offentlig tjenstepensjonsordning må forhandles på plass før man setter særaldersgrensene på dagsorden. En prosess knyttet til tilpasningen og/eller realitetsbehandling av dagens særaldersgrenser før eller under forberedelse av tjenstepensjonsforhandlingene kan, etter vårt syn, være forskjellen på om vi i felleskap finner fram til en god fremtidig offentlig tjenstepensjonsordning.

Det andre er at Forsvarsdepartementet beveger seg vekk fra faktainnhenting til utredninger og spørreundersøkelser. Vi stiller spørsmål ved disse vurderinger man nå legger til grunn for det videre arbeid, så lenge forutsetningene i en ny tjenstepensjonsordning ikke er på plass. Dette kan bidra til økt trygghet blant forsvarets militært ansatte i forhold til den pensjonsordningen de har i dag. Tjenstemannsorganisasjonene i forsvaret må uansett involveres.

For det tredje så anser vi at dette kan bety en mulighet for at andre større offentlige yrkesgrupper med særaldersgrenser nå også vil fremme sine krav og synspunkter. Dette før ASD har fremlagt sin rapport og partene har hatt mulighet til å drøfte eventuell videre fremdrift.

Dette vil i det minste føre til mye unødig støy i et viktig arbeid som stiller store krav til alle involverte parter.

YS Stat håper KMD deler vår bekymring og kan ta dette opp med FD. En bekymring som i verste fall kan forkludre en vanskelig og komplisert prosess som partene i staten står overfor. Når FD også signaliserer at de sentrale parter skal avklare tjenstepensjonsspørsmålet til våren, så er dette noe vi som sentral part stiller oss undrende til siden dette, så langt, ikke har vært tema.

Med hilsen
YRKESORGANISASJONENES
SENTRALFORBUND – STAT (YS Stat)

Pål N. Arnesen
Leder

KONTAKTINFO BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	KONTOR	E-POST
Leder	Jens B Jahren		930 05 202		jens.jahren@bfo.no
Nestleder	Rune Rudberg		934 20 377		rune.rudberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Tom Skyrud	Medbest	437 87 648		tom.skyrud@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbest	934 98 520		ragnar.dahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Grethe Bergersen	Medbest	452 49 410		grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Hroar Sanna	Medbest	916 55 727		hroar.sanna@bfo.no
Forhandlingsleder	Even Mølmshaug	Tariff	990 94 678		even.molmshaug@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238		lars.omberg@bfo.no
Kompetanseutvikler	Jon Vestli	BFO-skolen	953 65 907		jon.vestli@bfo.no
Sekretariatsleder	Erik Gabrielsen		920 96 432		erik.gabrielsen@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880		kyrre.felde@bfo.no
Konsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698		mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165		mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653		viggo.holm@bfo.no
Markedsansvarlig	Lars Kristian Danielsen	Kom.avd	905 85 355		lars.danielsen@bfo.no
Rekruttering- og webansvarlig	Lars-Andreas Irgens	Kom.avd	988 82 958		lars.irgens@bfo.no
Rekrutteringsmedarbeider	Sandra Stahl		971 05 472		sandra.stahl@bfo.no
Redaktør Offisersbladet	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251		offisersbladet@bfo.no
	Sentralbord siv		23 10 02 20	23 10 02 20	
	Sentralbord mil		0510 5694	0510 5694	
	Telefaks siv		23 10 02 25	23 10 02 25	
	Telefaks mil		0510 5655	0510 5655	

FRIKJØPTE TILLITSVALGTE

TELEFONER

OMRÅDE	NAVN	MIL	SIV	MOB	FAKS	E-POST
Nord-Norge	Gunnar Lie Eide	0575-2368	77 11 23 68	400 29 791	76 11 23 69	gunnar.lie.eide@bfo.no
Midt-Norge	Hans Petter Myrseth	0565-7394	75 53 73 94	909 98 298	75 53 73 95	hans.myrseth@bfo.no
Vest	John L Strømseng	0540-3486	55 50 34 86	926 24 550	55 50 34 87	john.stromseng@bfo.no
Indre Østland	Håvard Støle	0502-2077	64 40 20 77	404 71 718		havard.stole@bfo.no
Viken	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
Utland	Tor Gunnar Framnes	0510-9779	23 09 97 79	930 53 744	23 09 98 00	tor.framnes@bfo.no
Luft	Magne Sagvolden			995 53 453		htv-luft@bfo.no
Hær	Rune Isvik			400 29 792		htv-haer@bfo.no
Sjø	Tor Erik Eide			922 10 930		htv-sjo@bfo.no

NYTT ÅR, NYE MULIGHETER

Da er det nye året i gang og med det også den nye befalsordningen. En rekke offiserer har blitt tilsatt som bataljonssersjanter og rekkene skal fylles fra topp til bunn. Det er et implementeringsskriv på plass, men det ser ut til å dukke opp flere og flere spørsmål underveis og det kan se ut til at veien skal bli til mens man går. Det er typisk norsk å være god, men det er jaggu typisk norsk å skulle finne opp kruttet på nytt også. Så den nye rangstigen kalles ikke underoffiserer slik den

gjorde før krigen, men nå er det spesialister. Jeg vet ikke helt hvorfor underoffiserer var et dårlig navn. Det kan tenkes at det er fordi i navnet påpeker man at de er «under» offiserer, noe de jo helt bokstavelig er. Ord betyr noe, har Nils Faarlund fortalt meg gang på gang, og navn er ofte valgt fordi navnet i seg selv skal være beskrivende. Da er det morsomt å se at vi velger vekk det beskrivende navnet underoffiserer, som kanskje er beskrivende med tanke på formell autoritet.

Grunnen til at jeg påpeker dette er på grunn av all usikkerheten dette spesialistkorpset bringer med seg. Vi skal ha et spesialistkorps, noe som skal være mer fordelaktig fordi det er i henhold til NATO-standard gradssystem, men samtidig skal det ikke i det hele tatt ligne på det som er NATO-standard. Vi skal finne på noe eget. Så nå raser diskusjonene i alle avdelinger om hvem som er spesialister. Mange offiserer med riktig kompetanse for å være i OF er nå usikker fordi de har en «spesialisering» i et fagfelt. Så spørsmålet om hvem som skal hvor har blitt et spørsmål om hvorvidt de er flinke i én ting, kontra mange ting, mens det egentlig er et spørsmål om myndighet og autoritet. Det har sågar gått så langt som at det har blitt usikkerhet hvorvidt en som kommer ut av Krigsskolen får lov til å utøve ledelse eller ikke. Så hva skal vi foreta oss? Skulle vi bare tatt en blåkopi av England eller Nederland sitt system? Kanskje, kanskje ikke.

Dette spørsmålet om hvordan vi skal gjøre det er utvilsomt veldig spennende. KAFO sa på sin vårkonferanse i fjor at vi mente en implementeringsdato 1. januar i år kom til å være alt for tidlig. Ting kom ikke til å være på plass. Samtidig så er det slik at arbeidsoppgaver har en tendens til å ta den tiden man setter av til det uansett. Så det er nok like greit at arbeidet er godt i gang og at veien blir til mens vi går. Det kan likevel være en fordel, mener jeg, og ikke skulle være så redd for å se til andre nasjoners løsninger. Grunnen til at vi ikke gjør det er kanskje i stor grad fordi vi ønsker ikke det sosiale skillet mellom OR og OF som finnes i andre NATO land. Så da er spørsmålet, hvordan skal vi greie å få i pose og sekk? Hvordan skal vi skape dette systemet av to rangstiger som komplementerer hverandre, og samtidig opprettholde respekten og unngå sosiale skillelinjer? For KAFO sin del så skal vi gjøre vårt ypperste for å bidra i debatten.

Vi skal slå hodene våre sammen og forsøke å identifisere fallgruver før vi havner i dem. Dette kommer nok utvilsomt til å bli et tema på årets vårkonferanse, og det er spesielt interessant å se hvordan det kommer til å påvirke krigsskolene. Hvordan skal utdanningen forandres til å passe det nye systemet? Er 30/70 fordelingen OF/OR riktig? Hvordan skal vi oppnå dette mtp den høye rotasjonen vi har i dag? Nå er det snart NAKA, og KAFO landsstyret skal ha sitt andre landsstyremøte, hvor noen av disse spørsmålene er på agendaen. Jeg gleder meg til å se hvor vi havner hen, og jeg tror KAFO på lik linje med de fleste i Forsvaret vil at dette skal bli best mulig for både personellet og operativ evne.

Oddar,
Leder i KAFO Landsstyret

NYTT ÅR NYE MULIGHETER!

Klisjé? Nei ikke i 2016. I skrivende stund er det under ett halvt år til det første kullet med spesialister skal ut i avdeling, den såkalte personellordningen. Det blir skrevet mange lovord om hvordan det skal bli, det blir ytret mange tanker om hvordan vi håper det blir og

det kuleste er at vi i den yngre garde er med på å sette standarden. Vi former framtidens forsvarskultur, enten du tenker over det eller ikke. Noe av bakgrunnen for den nye ordningen er for at Forsvaret skal være en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer, utvikler og beholder personell i hele bredden av kompetansebehovet som organisasjonen har. Denne ordningen, som av enkelte blir kalt den største omveltningen i Forsvaret siden 1628, skal til slutt sørge for at syv av ti offiserer blir underoffiserer. Dette gir endringer i hele organisasjonen som en helhet, og det vil treffe oss alle på en eller annen måte en gang i framtiden. Derfor har jeg en utfordring til enhver som leser dette, sørg for å bry deg om det. Les deg opp på hva dette egentlig er og lag en egen mening. Så møter vi det som befalingsmenn, forberedt.

Apropos nye muligheter vil jeg benytte sjansen til å ønske alle nye befalselever velkommen til Befalets Fellesorganisasjon. BESO deltok på første uke av FOS vinter og er svært fornøyd med gjennomføringen av opptaket. Håper dere deler vår mening. Observasjonene fra FOS vil bli tatt videre og gitt som en tilbakemelding for å sikre og forbedre fremtidige opptak.

Siden sist artikkel har BESO dessuten hatt et produktivt styremøte i Oslo hvor vi leste oss opp på tidligere arbeid gjort av forrige styre, startet med eget arbeid på ulike saker og nye fremgangsmåter ble funnet. Hvert styremedlem har flere ulike saker som vi fordeler ut i fra handlingsprogrammet, som ble vedtatt på landskonferansen.

Vårt neste styremøte finner sted i Stavanger, om bord på KNM Harald Haarfagre. Der vil vi innad oppdatere resten av styret om status på ulike saker og fortsette arbeidet videre. Har du innspill til styret kan det sendes til beso@bfo.no. Jeg anbefaler deg dessuten å klikke deg inn på Facebook for å like «BESO», så holder vi deg oppdatert på saker angående befalselever!

Tusen takk for oppmerksomheten, også snakkes vi i neste utgave av Offisersbladet.

Martin Sløveren Andressen
Leder BESO

Sverige har fått sitt første anti ubåt NH90

De spesialbygde NH90 ASW (Anti Submarine Warfare) helikoptrene som Sverige mottar, har undervanns-sonar, taktisk radar og er litt høyere innvendig. Dette er det første av fem NH90 ASW. Sverige skal modifisere fire av sine tidligere leverte NH90'er til ASW. Så det er tydelig at svenskene satser på både overvåking og bekjempelse av fiendtlige ubåter i Østersjøen og langs kysten.

Totalt kjøper svenskene 18 NH90, hvorav 13 er utstyrt som SAR (Search and Rescue). Det er NH Industries som bygger om fra SAR til ASW. NH Industries er eiet av Airbus Helicopters (62,5 %), Agusta Westland (32 %) og Stork Fokker (5,5 %).

Einar Holst Clausen

Forsvaret satser i media!

Jeg er meget positivt overrasket over den bevisste markedsføringen Forsvaret gjør i norske media om dagen. Over to sider i Aftenposten lørdag 9. Januar, kunne leserne få med seg noen sannhetens ord om Forsvarets lederutdanning, og at det nå nærmer seg søknadsfrist til Krigsskolen, Sjøkrigsskolen og Luftkrigsskolen.

Enkelt, informativt og med stor oppmerksomhetsgrad. Flott!

Einar Holst Clausen

Russland har mottatt sine første MiG-29SMTs

Det Russiske luftforsvaret (Russian Aerospace Forces-VKS) har nå fått de første av de 16 tilleggs-bestilte MiG-29SMT. Dette for å kompensere for utsettelsen på bestillingen av en større mengde MiG-35S. Kilder Janes har, mener at 14 av MiG-29 multirolle jagerflyene vil bli fordelt til basen i Astrakhan-Privolzhskiy. VKS har 28 MiG-29SMT fra før, som alle er utstyrt for elektronisk krigføring. Som bildet viser, har MiG-29SMT fått en «pukkel» på ryggen, som rommer ekstra fuel-tank. Noe som utvider aksjons-radiusen til 1.550 km/963 miles.

Einar Holst Clausen

Polen fikk flere Leopard 2A5 MBTs fra Tyskland

De siste Leopard 2A5 stridsvognene er nå levert til Polen fra Tyskland. Den 34. Kavaleri brigade i Zagan er nå oppsatt med 14 LEO 2A4 og 105 A5 MBT, i tillegg til lastebiler, en rekke støttekjøretøyer, eksempelvis flere LEO 2 bergepanser. Den totale kjøpesummen ble på 1,8 milliarder kroner.

Einar Holst Clausen

NYHET!

Nå får alle BFO-medlemmer under 25 år
20 % RABATT PÅ BILFORSIKRING

I tillegg får alle medlemmer i BFO 40 % startbonus - uansett alder.
Så er du enda bedre #styrket hvis noe skulle skje.

RING OSS PÅ TELEFON 21 07 57 10

DU FORSVARER LANDET. BFO FORSVARER DEG. VI FORSIKRER DEG.

I samarbeid med:

Rolig, vi hjelper deg.

NATOs første overvåkingsdrone/UAV med vellykket testflyging

NATO AGS Global Hawk er teknologisk meget avansert, med det siste innen radar- og kamerateknologi, og kan fly 30 timer i ett strekk i stor høyde og i all slags vær. Norge er ett av 15 NATO-land som er med i «poolen» NATO AGS, og således vil ha tilgang på dronens kapasiteter i perioder. Dronene vil ha sin base i Sigonella/Italia, der US Air Force allerede opererer flere Global Hawks. De andre landene er: USA, Bulgaria, Tsjekkia, Danmark, Estland, Tyskland, Italia, Latvia, Litauen, Luxemburg, Polen, Romania, Slovakia og Slovenia.

NATO AGS vil bestå av fire Global Hawks og tilhørende transportable bakkekontroll-stasjoner. I nær fremtid regner an med at 28 allierte land vil være på eier- og driftssiden av NATO AGS.

Det er Northrop Grumman Corporation som produserer Global Hawk UAV'ene som NATO skal bruke til etterretning, overvåking, rekognosering og grensekontroll i NATOs interesseområder, inklusive under NATO-øvelser. Testen ble foretatt over Palmdale/USA, med NATOs første AGS (Alliance Ground Surveillance) drone Global Hawk. Dronen landet til slutt på Edwards AFB.

Einar Holst Clausen

Airbus leverer mobile bakkekontroll-stasjoner til NATO AGS

Airbus Defence and Space har ferdigstilt den første mobile bakkekontroll-stasjonen til, NATO AGS. De mobile enhetene mottar og bearbeider radar-bildene den mottar fra Global Hawk direkte, eller via satellitt bredbånd. Data fra alle interoperable C2ISR (Command, Control, Intelligence, Surveillance and Reconnaissance) systemer innen NATO og de allierte land, kan mottas og evalueres.

AGS bakkekontroll-stasjonen består av to containere, som kan transporteres på lastebil, fly, tog eller skip. NATO har bestilt 6 stasjoner, som vil bli levert på basen i Sigonella/Italia. De første ankommer 2015/2016.

Einar Holst Clausen

50 nye Sukhoi Su-35S «Flanker» til det Russiske luftforsvaret

Det Russiske luftforsvaret skal i desember 2015 i følge TASS og Janes, visst nok ha bestilt 50 nye Su-35S multirolle kampfly fra Sukhoi fabrikken. Fabrikken får nok å gjøre i årene fremover, for Kina har bestilt 24 og Indonesia ønsker 12. Russland betaler 7,1 milliarder kroner for de 50 kampflyene. Noe å tenke på i forhold til prisen på over 60 milliarder kroner for Norges 52 F-35.

Su-35S regnes som en tungt oppgradert fjerde generasjons kampfly, et svært manøvrerbart multirolle jagerfly med mye femtegenerasjons teknologi. Det skal visst nok ha sofistikert digital avionikk, nyutviklet radar med lang rekkevidde og evne til å følge mange mål, samt forbedret motorkapasitet. Det skal sies at Russland fra før har et større antall Su-35.

Einar Holst Clausen

Den svenske hæren får den nye Robot 70

Svenskene er klare til å ta i bruk Saab's nyutviklede RBS 70 NG (New Generation). Dette er et VSHORAD-system (very short-range air defence). Oberst Stefan Jönsson sjef for Luftvernregimentet, sier at de vil innføre RBS 70 NG i løpet av 2016. Offisersbladet traff Jönsson under en luftvern-øvelse på Gotland i november 2015, der også Saab fikk testet sin ny-utviklede super-radar Giraffe G-4, sammen med 64. Luftvernbataljon fra Halmstad.

RBS 70 NG bruker CLOS (command line-of-sight) og nytt integrert siktesystem. Rakettenes er 2. generasjons Mk2 (7 km rekkevidde) eller 4. generasjon Bolide (8 km rekkevidde). En stor forbedring er blant annet det lettere sikte-systemet, som inkluderer termisk bilde. I følge Saab, kan RBS 70 NG med en trippel utskytnings-enhet, nesten samtidig skyte ut tre raketter ved å bruke en farge-kodet frekvens-velger i siktet.

Tsjekkia står også på listen over de som skal kjøpe inn RBS 70 NG, til erstatning for deres Russiske 9K35 Strela 10M (SA-13).

Saab/Einar Holst Clausen

Generalløytnant Morten Haga Lunde ny sjef Etterretningstjenesten

Den 5. januar ble det gjennomført en seremoni i hovedkvarteret på Lutvann i anledning sjefsskiftet i Etterretningstjenesten. Generalløytnant Kjell Grandhagen ble høytidelig og formelt takket av for sine 42 ½ år i Forsvaret, hvor han har vært sjef for Etterretningstjenesten de siste seks årene.

Generalløytnant Morten Haga Lunde ble den 5. januar formelt innsatt som ny sjef for Etterretningstjenesten. Lunde har en lang, bred og relevant forsvarskarriere hvor han de siste to årene har vært sjef for Forsvarets Operative Hovedkvarter.

Tekst & Foto: Etterretningstjenesten

Norge selger 35 CV 90 til Estland

Estland har kjøpt 35 av Forsvarets CV 90'er. Dette er riktig nok bare det de kaller skrog. Det vil si uten våpenbærere/tårn, fordi Norge har en annen 30 mm

kanon enn den Estland har på sine CV 90'er. Salgssummen er på ca 5,4 millioner kroner, og kontrakten ble underskrevet 8. januar i forbindelse med et besøk av Estlandske militære myndigheter. Estland har tidligere kjøpt 44 CV 90 fra Nederland. Estland skal i følge Janes Defence Weekly bygge om vognene til CS og CSS varianter. Arbeidet skal utføres i Estland.

5,4 millioner kommer godt med til et nesten «konkurs-rammet» norsk forsvar.

Einar Holst Clausen

Forsvarsbygg inngår avtale om oppføring av vedlikeholdsbygget til F-35

Forsvarsbygg har inngått kontrakt med HENT AS om oppføring av vedlikeholdsbygget for nye kamp-fly F-35 på Ørland hovedflystasjon. -Avtalen bidrar til å sikre fremdriften for vårt viktige oppdrag med å sette Ørland i stand til å ta i mot de nye kampflyene, sier Jens Levi Moldstad, plan- og utbyggingssjef i Forsvarsbygg. Kontrakten gjelder byggingen av vedlikeholdsbygget som etableres i nærheten av skvadronbygget, som Forsvarsbygg startet byggingen av i mai i år. Vedlikeholdsbygget plasseres sammen med øvrige bygg og anlegg til de nye kampflyene i den nordlige delen på Ørland hovedflystasjon.

Forsvarsbygg opplever stor interesse for anbudskonkurransene og totalt ble syv leverandører pre-kvalifisert til denne konkurransen. Entreprisen er en generalentreprise. – Vi er fornøyd med kontraktsinngåelsen, og har en godt kvalifisert leverandør. Nå ser vi frem til byggestarten på nyåret, sier Moldstad. Bygget planlegges ferdigstilt i 2017. Byggets hovedfunksjon er å tilby egnede og nøkterne fasiliteter for de forskjellige vedlikeholdsbehovene knyttet til F-35. Bygget skal blant annet inneholde haller for vedlikehold samt rom for støttefunksjoner og undervisningsrom. Bygget vil bli på ca 12 000 kvm BTA og vil hovedsakelig bli oppført i betong.

Forsvarsbygg

Lindmo

Generalløytnant og nylig avgått sjef E-tjenesten Kjell Grandhagen var lørdag 16. januar gjest hos Anne Lindmo i hennes populære talkshow på NRK. Grandhagen har de siste fire årene hatt denne meget krevende og viktige jobben. En jobb han med stor dyktighet og innsikt har utført på en forbilledlig måte. Grandhagen jobbet også to år over pensjonsalderen på 60 år, og det hele blir ikke mindre imponerende når vi får vite at han de siste årene har levd med uhelbredelig benmargskreft. Det var en god samtale mellom Grandhagen og Lindmo vi fikk se denne lørdags kvelden. Offisersbladet ønsker Kjell Grandhagen lykke til med pensjonstilværelsen,

og håper han sammen med sin familie får nyte mange, og litt roligere år fremover!

Einar Holst Clausen

TRUSSELEN MOT FORSVARET

For tre måneder siden var det politisk enighet om at Forsvaret må ha mer penger. Men det er plutselig veldig lenge siden.

På skolen lærte vi at «faktorenes orden er likegyldig». Denne regelen gjelder dessverre også i norsk politikk. Maktutredningen viste at den norske stat er sterkt fragmentert. Ikke bare er hver samfunnssektor like viktig eller uviktig for politikkerne, men den som faktisk er den viktigste når krisen tar oss, nemlig Forsvaret, blir derfor Prügelknabe.

Forsvarsministerens årstale i Oslo Militære Samfund forleden er traurig lesning. Det er en tale som fastholder at det er nye sikkerhetspolitiske rammebetingelser for Norge: Trussel- og risikobildet har ikke vært verre siden 1990. Samtidig er det også helt nye økonomiske rammer, med fallende oljepris og ikke minst kostbart migrasjonssjokk. Det er derfor lite trolig at forsvarssjefens fagmilitære råd av 1. oktober 2015 vil bli fulgt – også andre alternativer må vurderes, sier hun. Forsvarssjefen holdt sin årstale mandag denne uken, og sa følgende: «En fremtidig økonomisk tildeling til Forsvaret som er lavere enn min anbefaling, medfører en de facto nedbygging av dagens forsvar».

Disse årstalene er derfor et meget dystert politisk signal, som nesten ingen medier har oppfattet alvoret i. Det sies da heller ikke rett ut at regjeringen ikke vil betale det et forsvar koster, men det gis

sterke «clues» i talen: Sikkerhetsbildet er drastisk forverret langs alle dimensjoner; Forsvaret er gjennom år underfinansiert og må ha betydelige midler – men på tross av disse to bly-tunge fakta er ikke konklusjonen at den minimumsplan forsvarssjefen la frem 1. oktober, skal finansieres. Forsvarsministeren roper i skogen uten svar fra statsminister og finansminister.

Det som skal til for at Forsvaret ikke skal råtne på rot, er altså altfor mye for en regjering som er borgerlig – tradisjonelt en ideologi hvor man forstår viktigheten av et nasjonalt forsvar. I talen er det mange knebøyninger for å forberede folk på at forsvarssjefens minimumsløsning ikke vil bli finansiert: Migrasjonskrisen har forandret mye til det verre økonomisk og oljeprisfallet de siste månedene likeså. Vi er i en helt ny økonomisk situasjon, sier ministeren. Mon det?

Min kollega Christopher Coker ved London School of Economics sier at de fleste europeiske land har et «infantilt» forhold til sitt militærvesen. Alvoret i sikkerhetspolitikken tiltrekker ingen velgere. Nå når det er nødvendig å avskrekke Russland, blir dette overtydelig – for bare smak på ordet avskrekking. Kontrollspørsmålet her er fra Trond Kirkvaags sketsj «Vart du skræmt no?»

hvor inntrønderen forsøker å skremme livet av naboen. Lykkes vi ikke med å skremme, er avskrekking mislykket. Men Putin er neppe særlig imponert av vår evne til å skremme hverken ham eller andre. Manglende politisk vilje til å finansiere forsvarene i Europa, er den fremste indikator på at man ikke tar militærmakten seriøst. La det skure og gå, betyr dette i klartekst. Skjer det noe, kommer amerikanerne. Men kan vi regne med at de skal dø for allierte som ikke tar eget forsvar på alvor? Neppe.

Forsvarsministeren er i klemme. Enhver med innsikt i forsvarøkonomi vet at både forsvarssjef Haakon Bruun-Hanssen og tidligere forsvarssjef Sverre Diesen har rett i at det lille forsvar vi har igjen, bør avvikles om det ikke er vilje til å finansiere det med et beløp som holder tritt med kjøpekraften på feltet. Russerne bruker fire prosent av sitt bnp på forsvar; amerikanerne bruker 3,8 prosent; Norge bruker 1,5 prosent – langt under NATO-målet på to prosent. I tillegg er det et etterslep som politikerne er årsak til – de vedtar en struktur de ikke finansierer, år etter år. Jeg var selv medlem i ekspertutvalget som ga råd om strakstiltak for forsvar av Norge. De koster minst to milliarder kroner i året, og gjelder patruljering i nord, til lands og vanns, etterretning og beredskap. Dette

Det lille forsvaret vi har igjen, bør avvikles om det ikke er vilje til å finansiere det med et beløp som holder tritt med kjøpekraften på feltet, skriver artikkelforfatteren.

Foto: Forsvarets Mediesenter

er et minimum for å ha en adekvat beredskap. Vi la da inn store internbesparelser basert på McKinsey-rapporten.

Gitt tallenes klare tale, hvorfor styrer norske politikere likevel mot stupet? Her kommer sektorene inn: Norsk politikk handler ikke om strategisk tenkning om nasjonens fellesinteresse, men om sektorenes interesser. I enhver regjering er det en evig kamp om midler til egen sektor. På Stortinget måles politikere ut fra hvor mye penger de skaffer til eget fylke, som om de kun representerte hjembygda; i regjering måles de på hva de får ut av statsbudsjettet til eget departement. Vinnerne er de som karrer til seg mest i egen sektor. Dette er en destruktiv dynamikk. Rikspolitikere må nå tenke helhet. Er nå utgifter til migrasjon blitt viktigere enn forsvaret av landet? Skal vi nedskalere Forsvaret ut fra oljeprisen?

Kun den som mener at sektorenes orden er likegyldig, tenker slik. Da bør man egentlig ikke ha et Forsvar i det hele tatt og ikke bry hjernen med alvorlige tanker.

Janne Haaland Matlary

Professor i statsvitenskap ved Universitetet i Oslo

Kronikken ble publisert i DN.no 19. januar

REPUBLIKKEN KINA – EN GLEMT ALLIERT!

70-årsmarkeringen for avslutningen av 2. verdenskrig er også markert i Asia, både i Republikken Kina på Taiwan i Folkerepublikken. Men mange har visst glemt at det var nasjonalistene under Chiang Kai-shek som først og fremst førte kampen mot japanerne – med store tap. Dette er utførlig beskrevet i den tyske avisen Die Welt 3.september 2015. I kommunistisk kinesisk propaganda blir det hevdet at Mao var en nøkkelfigur på Kairo-konferansen i 1943. Men han var ikke engang til stede. Men det var Chiang Kai-shek sammen med Churchill og Roosevelt. Her ble det blant annet bestemt at Taiwan skulle tilbakeføres til Kina fra Japan.

KRIGEN KOM TIDLIGERE TIL ASIA ENN TIL EUROPA:

1931: Japan invaderte Mandsjuria,
1932: Mandsjuria ble et japansk lydrike,
1937: Japan angrep Republikken Kina.

Landet kjempet alene mot Japan til 1942,

1941: Republikken Kina sluttet seg til de allierte,

1942: Republikken Kina sendte et ekspedisjonskorps til Burma for å hjelpe britene.

De kinesiske tapene var store, 20 millioner sivile og 3,2 millioner soldater ble drept. Japanerne gikk grusomt fram i Kina. Da Nanjing falt, drepte

japanerne 300.000 krigsfanger og sivile, og minst 20.000 kvinner ble voldtatt. Men japanerne hadde også store tap, ca 800.000 drepte. Det spørs altså om 2. verdenskrig egentlig startet i Asia allerede i 1937, ikke i september 1939 med det tysk-sovjetiske angrepet mot Polen.

Krigen i Kina bandt store japanske styrker, styrker som kunne ha blitt satt inn andre steder. Og et kinesisk nederlag mot Japan ville antakeligvis ført til at Stalin neppe ville ha tatt sjansen på å overføre store styrer fra Asia til den europeiske delen av Sovjetunionen. De allierte stormaktene i kampen mot aksemaktene var altså ikke bare Storbritannia, USA, Sovjetunionen, men også Republikken Kina. Det må vi ikke glemme, ei heller at det finnes et demokratisk Kina, Republikken Kina på Taiwan. Kilder: Die Welt 3.september 2015, og Taiwan News, oktober 2015.

Nils Tore Gjerde

MED FIF 3.0 STÅR FORSVARET BEDRE RUSTET TIL Å MØTE FREMTIDIGE UTFORDRINGER

I Offisersbladet i desember beskrev "Oberst Ymse" blant annet sin misnøye med Felles integrert forvaltningssystem, FIF. Sterke meninger fra medarbeidere om utfordringene FIF byr på er helt forståelig. I all hovedsak gir løsningen store gevinster for Forsvaret totalt sett. Skreddersydde systemer blir erstattet av helhetlige løsninger, integrerte prosesser og fokus på bedret styringsinformasjon. Men det finnes kloke måter å tilpasse endringene på. Og med de utfordringene Forsvaret står overfor i dag er det ingen som vil vite hvordan situasjonen hadde vært uten et felles virksamhetsstyringssystem.

Ved århundreskiftet hadde Forsvaret omkring 120 ulike forvaltningssystemer. Noen var egenutviklede, noen hadde support og andre var i ferd med å gå ut på dato. De fleste systemene kommuniserte ikke med andre. Situasjonen gjorde det krevende å sikre kontroll, dele og sammenstille informasjon på tvers av fagområdene. Mangel på overblikk vanskeliggjorde utnyttelse av erfaringer, planlegging, styring og ledelse. Det var behov for å rydde opp i systemlandskapet i Forsvaret og å effektivisere forvaltningen.

Konklusjonen ble å erstatte gamle fag-systemer med moduler i en felles integrert plattform. Og det siste 10-året har FIF bidratt til styring, kontroll og bedre utnyttelse av ressursene, mindre ressursbruk innen lønn, regnskap og økonomistyring, og innsparinger på mer enn 100 millioner kroner årlig. I tillegg kommer de kvalitative effektene fra den helhetlige FIF-løsningen.

Samtidig er det riktig at endringene har vært krevende både for brukerne, linjeorganisasjonen, fagmyndighetene og FIF-prosjektene. En ellers travel arbeidshverdag kan bli utfordrende når tekniske løsninger ikke fungerer, retningslinjer ikke er på plass, oppgavefordelingen ikke er optimal eller kompetansen om løsningen ikke er god nok. For noen vil nytten virke motiverende for å finne måter å tilpasse endringene på. Andre vil være skeptiske. Det er greit. Slike endringer krever modning og tilpassing over tid. Det må gjøres gode forberedelser, de rette grepene må gjennomføres og alle aktørene må sammen løse utfordringene som dukker opp. Steg for steg bidrar FIF til modernisering av Forsvaret.

INNFØRINGEN AV FIF 3.0

Det neste og nødvendige steget er å fullføre innføringen av FIF 3.0. Hensikten er å knytte materiellet sammen med strukturen,

personellet og økonomien i ett system, og gjøre korrekte data tilgjengelig i sann tid. FIF vil da gi mulighet for ressursplanlegging og sporbarhet på en helt annen måte enn tidligere. Informasjonen vil også være tilgjengelig i det operative domenet. Da kan Forsvaret og Forsvarsmateriell gjennomføre arbeidsoperasjoner, vurderinger og analyser i høyere tempo og med bedre kvalitet. Dette er basisen for å lage et godt grunnlag for prioritering og styring.

Størst blir endringene innenfor økonomi, HMS og i konfigurasjonsstyringen av materiellet, som standardiseres, samles og knyttes til vedlikeholdskjeden. Situasjonen har tidligere vært at nødvendige deler ofte kommer for sent, fordi det tar lang tid å fange opp behov og bestille deler. Med avansert funksjonalitet for vedlikeholdsplanlegging skal det sørges for at reservedelene er på plass når materiellet kommer inn for vedlikehold. Slik øker tilgjengeligheten på materiellet i Forsvaret.

Og med hele logistikkprosessen understøttet i FIF 3.0 skal data kun registreres én gang og deretter gjenbrukes. Logistikkmedarbeidere må kanskje registrere noe mer data enn tidligere, men når alt foregår i samme system blir det bedre flyt i samarbeidet og enklere å planlegge på tvers av fagområder, som mellom forsyning og vedlikehold.

TA I BRUK FIF 3.0

Med noen unntak fungerer FIF-løsningen som ble innført 4. januar 2016 etter planen. Oppdukkende feil håndteres fortløpende på normal måte. Utfordringen framover blir at løsningen tas i bruk på riktig måte og at eventuelle feil registreres, slik at de kan rettes opp. Til dette må brukerne bidra.

Resten av Forsvarets våpensystemer driftsettes i FIF 3.0 til ulike tidspunkt i 2016 for å opprettholde tilfredsstillende beredskap. Data for hvert våpensystem må flyttes over fra gammelt system til nytt, og alle data kan ikke flyttes samtidig. En del ansatte må derfor jobbe i to systemer samtidig i en periode, men det må til. Overgangen gjennomføres i tett samarbeid med aktørene innen Land, Sjø og Luft, samt de som understøtter på vedlikehold og forsyning. Prosjektet hjelper linjen med å forstå hvordan ting vil bli, fagmiljøene med løsninger for det enkelte arbeidssted, og rundt 5000 ansatte får opplæring i de nye arbeidsverktøyene.

2016 vil bli et krevende år for alle som har roller i FIF 3.0. Men med visshet om de utfordringene Forsvaret står overfor, er det

viktigere enn noensinne å bidra til å sikre grunnlaget for styring og prioritering i Forsvaret.

Brigader Arild Dregelid

Sjef LOS-programmet i Forsvaret

FAKTA

Les mer om FIF 3.0 og få praktisk informasjon på intranett – søk etter FIF 3.0 Logistikkprosjektet.

FAKTA

FIF 3.0

FIF 3.0 er Forsvarets felles system for styring av personell, materiell og økonomi.

Med FIF 3.0 kobler Forsvaret materiell og logistikk sammen med helheten i FIF.

Forsvaret får ett felles system for styring av personell, materiell og økonomi.

En av de største gevinstene med FIF 3.0 er integrasjonen mellom fagområdene i logistikk-kjeden, for eksempel mellom forsyning og vedlikehold. Det blir enklere å samarbeide og planlegge på tvers.

FIF 3.0 inkluderer felles verktøy innen:

Økonomi og styring
Forsyning
Vedlikehold
Strukturforvaltning
HMS
Eierskapsforvaltning
Masterdata
Deployert løsning
Anskaffelse

FIF I FORSVARET

- FIF er Forsvarets verktøy for styring og forvaltning av ressursene.
- FIF har vært et sentralt virkemiddel for å effektivisere og modernisere Forsvaret
- FIF gir Forsvaret helhetlig styringsinformasjon på tvers av fagområdene
- Innføringen av FIF er gjort trinnvis for å oppnå en helhetlig, integrert og felles løsning
- Forsvaret forbedrer både prosesser, organisasjon og teknologi i sammenheng med FIF.
- FIF-prosjektene er omstillingsprosjekter.

NITECORE EA81

Nitecore EA81 har en lysstyrke på hele 2150 lumen og en rekkevidde på opptil 462m. Og med en batteritid på opptil 810t er det bare å ta med denne lykten ut på nye eventyr. Lykten er vanntett ned til 2m og har 8 ulike lys-innstillinger for variert og allsidig bruk. Den har også et tynnere håndtak som gjør det enkelt å få et godt grep selv i våte omgivelser.

Nitecore EA81 koster 1157,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

SUUNTO TRAVERSE SLATE

Slate er en eksklusiv Suunto Traverse modell som kun kommer i et begrenset opplag. Klokken har en robust urkasse i kompositt og en olivengrønn klokkeleim. I tillegg til et robust og moderne design byr Traverse Slate på avansert høydemåling, måling av antall høydemeter per time og totalt antall høydemeter. Alle disse dataene blir innhentet ved hjelp av barometrisk trykk og satellitter. Klokken har også et kraftigere bakgrunnslys som gjør at du finner utstyret i teltet, uten å bruke hodelykten.

Suunto Traverse Slate koster 3199,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

OAKLEY SI TOMBSTONE REAP

SI Tombstone Reap er en revolusjonerende brille fra Oakley som er utviklet i samarbeid med skyttere. Samarbeidet avdekket at sikt, klarhet, kontrast og muligheten til å bytte glass var noe skytterne savnet i brillene de vanligvis brukte. Oakley hadde derfor som mål å designe briller som hadde disse ettertraktede funksjonene. SI Tombstone Reap er en revolusjonerende brille fra Oakley som er utviklet i samarbeid med skyttere. Samarbeidet avdekket at sikt, klarhet, kontrast og muligheten til å bytte glass var noe skytterne savnet i brillene de vanligvis brukte. Oakley hadde derfor som mål å designe briller som hadde disse ettertraktede funksjonene.

Oakley SI Tombstone Reap koster 1499,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

OAKLEY CANOPY GOGGLE

Prizm Canopy har den største rammen fra Oakley, og gir et fantastisk synsfelt i alle retninger. Til tross for de svære linsene er Canopy likevel elegante og strømlinjeformete, og har god passform.

Prizm er en banebrytende linseteknologi fra Oakley som filtrerer lyset så det tilpasser seg ulike aktiviteter og omgivelser. Prizm glassene slipper nemlig igjennom flere farger uten å slippe inn mer lys. Canopy passer utmerket både med og uten hjelm, er antiduggbeskyttet, og kan selvsagt skiftes glass på.

Oakley Canopy Goggle koster 1629,- og kan kjøpes på bfo.milrab.no

Generalinspektøren for Heimevernet, Tor Rune Raabye.

Kommandérsersjantene inntar HV

Tirsdag 12. januar 2016 var en merkedag for Heimevernet. Våre første kommandérsersjanter ble høytidelig og verdig beskikket.

TEKST: JULIE HJERMSTAD

FOTO: MARTE BROHAUG

Beskikkelsen fant sted i Terningmoen leir i regi av generalinspektøren for Heimevernet, Tor Rune Raabye, og HVs sersjantmajor Øystein Mjelle.

Det er ansatt en kommandérsersjant i hvert HV-distrikt, samt på Heimevernets skole- og kompetansesenter og Sjøheimvernets utdannings- og kompetansesenter.

Tilstede under seremonien var Heimevernets distriktssjefer, stabssjef i Heimevernets staben, brigader Ivar Halset, ansatte i Heimevernets staben og tidligere generalinspektør for Hæren, Per Sverre Opedal, som regnes som spesialistkorpsets "far".

"VEIEN BLIR TIL MENS VI GÅR"

– Det er en glede å stå her. Vi har nå tatt de første stegene for Heimevernet i forbindelse med den nye befalsordningen, og det er nå vi skal gripe fatt i alle de problemstillingene som etter hvert dukker opp. Kommandérsersjantene og distrikts-sjefene skal jobbe som et makkerpar. Vi vet ikke alt om ordningen ennå. Men som sersjantmajor Øystein Mjelle har uttalt: veien blir til mens vi går, forteller en entusiastisk Raabye.

Den nye militære ordningen vil blant annet føre til at spesialister kan arbeide et helt yrkesliv i Forsvaret uten å ha gått krigsskole og til at den operative evnen styrkes ved:

- Vi får et bredere og bedre rekrutteringsgrunnlag ved at spesialistene får jobbe med det faget de kan best, liker best, trives best med, og de får holde på med dette lenge (dybde-/fagkunnskap).
- Lengre ståtid i aktuelle stillinger. Sammen med kursing/utdanning øker dermed også erfarings- og kunnskapsnivået hos spesialistene.
- Styrking av fagkompetanse på alle områder, både teknisk, operativ og forvaltning.
- Et tilpasset utdannings- og karrieresystem. Etter både Forsvarets og den enkelte spesialists behov.
- Økt kampkraft ved at spesialistene utvikler den operative evnen i de respektive avdelingene de tjenestegjør i.

Heimevernets nye kommander-sersjanter!

– Dette er en merkedag for Heimevernet. Vi nærmer oss en internasjonal struktur. Det som er viktig nå er at dette ikke blir sett på som et steg ned på rangstigen. Jeg tror også det er av vesentlig betydning at vi som er blitt beskikket i dag må få til et godt samarbeide med spesialistene i de andre forsvarsgrenene, sier kommandersersjant Thomas Moelv fra Nord- Hålogaland heimevernsdistrikt 16.

UMÅTELIG STOLT

Etter selve beskikkelsen holdt generalinspektøren en brief om status i HV, fremtiden og forventninger. Syv av ti soldater bærer Heimevernets merke på armen, og snaue 3% av forsvarsbudsjettet brukes.

Den lille prosentandelen byr på utfordringer. Noe Fagmilitært råd (FMR) også peker på. Forslag om kutt og nedskjæringer har preget det siste halvåret.

– Det kommer til å bli stramt økonomisk i 2016. Jeg håper 2017 blir bedre, men jeg er ikke veldig optimistisk. Det er vi i Heimevernet som har det geografiske ansvaret for Norge på landsiden og vi har et veldig tungt ansvar ovenfor nasjonen Norge. Heimevernet er grunnforsikringen for landets sikkerhet. Vi er der befolkningen bor, og vi er bevæpnet når behovet oppstår. Faktum er at samfunnet forventer mer enn at vi bare beskytter militære objekter. Uten områdestruktur så har vi ikke heimevern. Innsatsstyrken

er spydspissen, men områdestrukturen er spydskafet, slår Raabye fast.

På tross av de mange utfordringene heimevernet står ovenfor, er denne dagen en viktig og høytidelig dag. Det er et skritt i riktig retning. Retningen av å forbedre Norges forsvar. Noe Raabye er fast bestemt på at skal lykkes.

– Det siste jeg vil si er at jeg er umåtelig stolt og gleder meg til de kommende endringene. Sersjantmajor Øystein Mjelle var mitt valg og jeg har store forventninger til samarbeidet mellom sersjantmajoren og kommandersersjantene, avslutter Raabye.

Putins løgner villeder russerne og Vesten

Putins iltre anti-vestlige propaganda mot egne borgere og Vesten er skrudd opp flere hakk de siste tre årene. Vesten fremstilles som fiende som stod bak revolusjonen i Ukraina, og som har prøvd å ødelegge Russland i et kvart århundre. Nå trues Russland med vestlig angrep når som helst. At russerne blir fattigere er også Vestens skyld. Bare massiv russisk opprusting og en aggressiv utenrikspolitikk kan beskytte landet. Regimet kan konstruere slike løgner fordi det har nesten full mediekontroll og fordi opposisjonen får stadig trangere kår. Bak ligger frykten for en "fargerik" revolusjon.

TEKST OG FOTO: TOR HUSBY

Russlandforsker Katarzyna Zysk ved Institutt for forsvarsstudier er pessimistisk når det gjelder Russlands nære fremtid. Russlands autoritære system er blitt sementert de siste årene og viser noen totalitære trekk. Zysk, som har hatt flere forskningsrunder i Moskva for å studere den sikkerhetspolitiske og militære utviklingen i Russland, uroes over den innenrikspolitiske utviklingen i landet, spesielt oppblåst nasjonalisme og i noen tilfelle sjåvinisme, samt fortellingene om opposisjonelle og andre som utsettes for stadig mer hardhendt behandling av staten.

REDD REVOLUSJON

Hun skisserer bakgrunnen for det som skjer:
– Da Vladimir Putin startet sin tredje presidentperiode i mai 2012 strammet han til kontrollen av både samfunnet og media ytterligere. Utviklingen bør ses i sammenheng med den arabiske våren i 2011, og ikke minst hendelsene i Libya. Kadafys skjebne har gjort et stort inntrykk i Russland. Sentrale russiske politikere, inkludert utenriksminister Sergei Lavrov, sjefen for det russiske sikkerhetsrådet Nikolaj Patrushev og sjefen for generalstab, Valerij Gerasimov, har definert de prodemokratiske revolusjonene som en "vestlig teknologi av fargerike revolusjoner" brukt for å bli kvitt ubekvemme regimer. Masseprotestene i Russland i forbindelse med parlaments- og presidentvalgene i 2011 -2012 skapte frykt for smitteeffekten og en potensiell "fargerik revolusjon" i Moskvas gater. Det skremte regimet som i denne utviklingen så en mulig eksistensiell fare for seg selv. Vesten, NATO og særlig USA, med sine liberaldemokratiske verdier, oppfattes i økende grad som en trussel. Det er en tett sammenheng mellom innenriks- og utenrikspolitikken i Russ-

land. Kaoset i den arabiske verden har gitt Kreml anledning til å utforme opinionen hjemme om sentrale spørsmål som regimets legitimitet, konfrontasjonen med Vesten og Russlands internasjonale rolle.

Lærdommen som Putin og hans krets har truffet er at man må ha større kontroll over samfunnet, der media er et sentralt verktøy, ifølge Zysk. Hun påpeker at rettsvesenet, sivilsamfunnet og uavhengige media blitt svekket og med dem også situasjonen for demokrati og menneskerettigheter. Spesielt siden 2012. Putin har i økende grad brukt domstolene og lovendringer til ytterligere å begrense ytringsfrihet og forsamlingsfrihet for å påvirke opinion og holdninger.

Katarzyna Zysk understreker at spesielt Ukraina-konflikten har gjort propagandaen stadig mer aggressiv og mer vulgær i fortolkning og budskapet som presenteres.

VULGÆRE FORKLARINGER

– Dette er enklere å gjøre ettersom de største nasjonale kringkastere er kontrollert av myndighetene eller er i hendene på statlige selskaper med tette bånd til Kreml. I dag er det praktisk talt ingen uavhengige stemmer på TV som er kritisk til maktthaverne, bortsett fra "Dozhd" (Regnkanalen) som nå kun vises på Internet etter at myndighetene anklaget den for ekstremisme.

– TV er den viktigste informasjonskilden om alt som skjer hjemme og i utlandet for 90-95 prosent av russerne. Dette er nøkkelen til å påvirke opinionen, skape fiendebilder og spre frykt om en forestående ytre militær trussel og stimulere nasjonalisme og patriotisme. Dermed er man bedre i stand til å overbevise russerne om behovet for en intern mobilisering for å støtte Putin og den aggressive utenrikspolitikken, sier hun.

Russlandforskeren fremhever den bevisste psykologiske manipulering der

det spilles på primære instinkter og enkle følelser: frykt og hat, eller synd og medlidenhet for utvalgte ofre. Russiske TV-tittere presenteres for eksempel for hjerteskjærende lidelser i den prorussiske minoriteten i Donbass øst i Ukraina. Der forteller enkelte TV-kanaler at russerne ble torturert eller drept på en særdeles brutal måte – bare av ukrainske styrker.

– Fremstillingen er som oftest ensidig, med få eller ingen nyanser og motforestillinger og gir ikke anledning til kritisk refleksjon. For å gjøre fortellingen mer sannsynlig serveres ofte løgn, halvsannheter og sannhet i samme pakke og filmopptakene blir vridd slik fortellingen krever. Det samme filmopptaket kan ofte vises på flere TV-kanaler med ulike bakgrunnshistorier, men som alle støtter det samme forvrengte budskapet om folke-mord, massegraver, tortur av barn av ukrainske styrker, osv, opplyser Katarzyna Zysk.

Hun fortsetter:

– En annen kjent metode er å skape forvirring ved å presentere et stort antall teorier, gjerne av ulike "eksperter" slik at det ikke blir mulig å tro på noe. Et godt eksempel var teoriene som Russland lanserte etter nedskytingen av passasjerflyet MH17: Først sa man at det var den ukrainske hæren som skjøt det ned, deretter ble det hevdet at folk om bord ikke lenger var i live da flyet tok av og at ukrainerne har skylden for nedskytingen, for deretter å komme med spekulasjoner om en bombe i flyet. Senere hevdet russiske myndigheter at det var et ukrainsk jagerfly som skjøt ned flyet, og til slutt at det var et ukrainsk BUK-missil.

SPRER FRYKT

Putin bruker kneblingen av det frie ord og den åpne debatt til å spre frykt blant russerne om at landet står overfor en militær trussel fra USA og NATO. Zysk

viser til at russiske tenketanker påstår at Russlands utenrikspolitikk stort sett er en reaksjon på Vestens kyniske politikk overfor Russland. Det hele snus på hodet og det er Vesten som anklages når Russland invaderer Ukraina. Det påstås også at Vesten har prøvd å ødelegge Russland helt fra begynnelsen av 1990-tallet. Realiteten er langt mer nyansert. Trass i enkelte feil, har Europa og USA konsekvent forsøkt å trekke Russland med i ulike fora for samarbeid og integrering i europeiske og transatlantiske strukturer siden Sovjetunionen gikk i graven i 1991.

En annen fiksjon som Zysk viser til, er fortellingen om NATOs "ekspansjon østover" som en av de største årsakene til russisk forsvarspolitikk. NATO-utvidelsen til Øst Europa og Baltikum presenteres som kaldklok vestlig politikk for å utnytte Russlands svakhet og utvide vestlig "innflytelsessfære" så langt østover som mulig. Her ser propagandaen helt bort fra disse landenes egne intense ønsker og press for å komme inn under NATO-paraplyen og tiltrekningskraften til de liberaldemokratiske verdier. Realiteten var at utvidelsen østover i begynnelsen ikke var særlig populært i NATO.

Et av de sentrale mål for propagandaen er å øke regimets legitimitet og fremstille Putin som den eneste som kan avverge en overhengende ytre trussel. Moskva fremstiller det som at USA stod bak opprøret mot president Viktor Janukovitsj på Maidanplassen i Kiev i 2013-2014. Russland hadde dermed ikke noe annet valg enn å annektere Krim og forsøke å påvirke Ukrainas veivalg. Russland krig i Ukraina og Syria, presenteres som nødvendig selvforsvar for å hindre "angrep på Russland".

SYNKENDE VELSTAND

Zysk fremholder at propagandaen fremstiller Russland som en beleiret festning, blåser liv i fiendebilder og skaper frykt. Dette brukes også til å bortforklare den synkende velstanden og voksende indrepolitiske problemer. Alt er Vestens skyld.

I realiteten er hovedforklaringen på nedgangen bl.a. mangelen på økonomiske reformer som skulle redusere avhengigheten av olje og råvarer, utvikle moderne industri eller begrense den utstrakte og ødeleggende korrupsjonen.

Hun konstaterer at det er små sjanser for radikale økonomiske reformer siden de er vanskelige å gjennomføre uten endringer i det politiske systemet. Reformen kan få negative følger for makt-haverne.

“ Putin bruker kneblingen av det frie ord og den åpne debatt til å spre frykt blant russerne om at landet står overfor en militær trussel fra USA og NATO.

Zysk

Du har tidligere sagt at da du vokste opp i Polen under kommunismen trodde ingen på partiets propaganda. Kan ikke det samme skje i Russland?

– Det er stor forskjell på Øst Europa under den kalde krigen og dagens Russland til tross for tilsynelatende likhetstrekk. Det var klart og tydelig for alle at Folkerepublikken Polen, som jeg opplevde på 1980-tallet, hadde en begrenset suverenitet og at Sovjetunionen som kontrollerte det politiske regimet i Warszawa var en tydelig definert fiende. Det var dermed få som tok det som kom fra regimets propagandakvern alvorlig. Situasjonen i dagens Russland er annerledes. Propagandaen serveres til egen befolkning med sofistikerte og utstrakte virkemidler som gjør det vanskelig å skille mellom fakta og løgn. Det blir ikke enklere når mange i tillegg er blitt forført av den oppblåste

nasjonalismen og militærpatriotismen.

I motsetning til Sovjetunionen har Russland ingen overbevisende ideologi som egner seg til eksport. Men noen vestlige eksperter og et mer krevende vestlig publikum serveres mer sofistikerte propagandafortellinger fra russiske tenketanker, eksempelvis Institutt for strategiske studier (RISI) i Moskva. Det var tidligere en del av den russiske etterretningstjenesten (SVR). RISI, som ledes i dag av en tidligere SVR-general og rådgiver til Putin, bruker også manipulasjon av fakta og forvrengning av mening. Men dette gjøres på en mer sofistikert måte enn på russisk TV.

– I vest har flere falt for de forenklete fortellingene av sammensatte historiske prosesser og aktuelle hendelser som konstrueres i Kreml. Disse personene er det Lenin i sin tid kalte "nyttige idioter", sier Katarzyna Zysk.

INTOPSKOKKEN

AFGHANSK DRITTLAMMEGRYTE

Denne gangen skal jeg lage en rett som jeg husker fra tilbake i ISAF 1. Fantastisk digg, krydret lammegryte. Det var mens vi enda kunne bevege oss utenfor leir, og handlet brød på markedet, vi kunne sende tepper hjem til gamlelandet, og treffe noe annet enn svette og støvete, solbrente nordmenn.

Det vil si: jeg tenkte å lage lammegryte. Helt til jeg fant ut at «noen» hadde glemt å kjøpe kardemomme, kanel og spinat. Og føkkings sitron. Så da er det bare å sette seg rolig ned og be hele verden dra til helvete, og gå over på plan B. Ikke kp B altså. Og definitivt ikke noe som helst som har med Rachaya eller Chebaa eller 4-14 å gjøre. Det er kp B, og ikke plan B. Henger du med?

Plan B altså. Ikke klassikeren «run for the hills», men nødprovianten. Ikke RSP'en som ligger i kjelleren. Den skal vi ha når det blir krig.

HER ER HVA DU TRENGER:

Stekeovn

Black Hawk Down

12 skiver Norvegia

15 skiver pepperoni (både salami og trønderfår kan funke som reserve)

Én grandiosa. Den originale, som du husker fra øltimen

Piffi

To bokser øl

Før du starter: skru av ringeklokka. Sett stekeovnen på 225 grader. Ikke 230, ikke 220. 225. Som det står på eska.

Åpne Grandiosaeska, ta ut pizzaen.

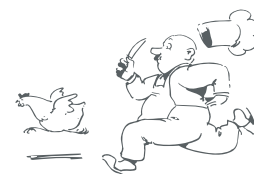
Her er noe som er viktig: ta av plasten!

Ta av plasten som er rundt pizzaen. IKKE gjør som han forbanna løken på messa på Setermoen som lagde Grandiosa på natta, med plasten på. Å stå ute i 23 kuldegrader og vente på brannvesenet orker du nemlig ikke. Så ta av den fordømte plasten.

Legg pizzaen på en rist, ha på ekstra ost, samt deilig pølse. Sett pizzaen i ovnen. Der skal den stå til osten er gylden, og herligheten er bittelitt brent i kanten. Ta pizzaen over på eska, skjær opp, ha på litt for mye piffi (så den smaker noe), åpne en øl, sett på filmen på realistisk volum.

Rop noen ukvemsord fordi du ikke klarte å vente til osten var avkjølt. Gratulerer, du klarte å brenne ganen IGJEN!

Neste gang kan det hende det blir Afghansk lammegryte, hvis jeg bare husker å kjøpe krydder. Og sitron.

Adidas GSG 9.2
Tåler de tøffeste forhold.

~~Før. 1999,-~~
1599,-

Brynje Lue
Luen holder deg varm, selv i -30°C.

~~Før. 310,-~~
249,-

Compressport Tactical Raider

Økt pustekapasitet og bedre oksygeninntak.

~~Før. 892,-~~
755,-

Proton Spark 13000mAh

Unik Powerbank med LED-lykt, SOS og strobe funksjon.

~~Før. 434,-~~
299,-

Sealskinz Hansker

Utstyrt med en fold-back magnetisk fingertupp på pekefinger.

~~Før. 699,-~~
670,-

Gerber Paraframe Foldekniv
Imponerende kvass med en presis åpne /lukkemekanisme

381,-

Eskimo Natogenser

Laget av 100% ull som både puster og transporterer bort fukt.

449,-

Suunto Core Brushed Steel

Et komplett utendørs instrument - kledd opp for hverdag og fest.

2799,-

Milrab Fleecejakke

Varm og slitesterk jakke til allsidig bruk.

499,-

GÅ INN PÅ BFO.MILRAB.NO FOR FLERE TILBUD

Forsvaret har tatt i bruk verdens minste drone

Mikro-dronen Black Hornet er utviklet av den norske bedriften med det ikke fullt så norske navnet Prox Dynamics.

EINAR HOLST CLAUSEN

FOTO: SIMEN RUDI FORSVARET

Prox Dynamics har brukt flere år på å utvikle denne mikro-dronen, og har i utviklingsperioden hatt et godt samarbeid med Forsvaret/FLO og brukerne, Forsvarets Forsknings Institutt (FFI) og øvrig industri. Forsvaret har stilt mange krav til potensielle leverandører av en slik mikro-drone, og Prox Dynamics var de eneste som tilfredsstilte alle krav, i tillegg til at de hadde kort leveringstid. Forsvaret signerte i juni 2015 en avtale om leveranse av flere sett Black Hornet, og fikk de første mikro-dronene allerede i september. I forsvarsmateriell-sammenheng er dette svært raskt.

UTDANNING

Allerede samme høst startet Luftforsvarets fly-taktiske skole (LFTS) på Rygge, i samarbeid med Prox Dynamics, utdanning av operatører på Black Hornet. De nye mikro-drone operatørene skal i sin tur lære opp flere i avdelingene ute. Avdelingene som skal tildeles og ta i bruk Black Hornet, kan om alt går etter planen, ta i bruk systemet i vinter.

EKSTRA ØYNE

Siste og oppgraderte versjon av Black Hornet har lengre rekkevidde og flytid, økt stabilitet i forhold til vind, samt et bedre kamera med HD-kvalitet og natt-kapasitet. En slik mikro-drone kan være avgjørende når en avdeling i en rekognoserings- og oppklaringsfase ønsker ekstra øyne på målet. Det er nesten umulig å høre og se Black Hornet når den svever over målet, dessuten er den så liten at den kan fly inn i bygninger og utilgjengelige steder.

Her får man et godt «live» bilde av hvor liten Black Hornet er.

Dronen styres med en hånd og live bilder overføres til skjermen.

NORSK FIRMA ER VERDENSLEDENDE PÅ UAV-NANO TEKNOLOGI!

I Asker finner vi firmaet Prox Dynamics i diskrete lokaler rett ved avkjøringen til Holmen. De har utviklet verdens minste UAV-helikopter, med en vekt på kun 16 gram.

Av Einar Holst Clausen

Fra etableringen i 2007 med gründeren Petter Mørve og tre partnere, er de nå 40 ansatte, i hovedsak systemutviklere. Fra det tidligere Thorberg - et lite øyeblikk norsk industrihistorie. Prox Dynamics har på teknologisk side, samarbeidet med FFI, og har fått økonomisk støtte fra Innovasjon Norge. De fikk i 2013 Forskningsrådet Innovasjon Norge på 500 000 kroner.

Nano-helikopteret som Asker-ermet har utviklet, har fått navnet PD-100 Black Hornet, og det har utvilsomt vært oppkjøp på verdensmarkedet. Britiske styresystemet i Afghanistan har allerede brukt Nano-UAV'en i to år, så den er altså i Constant presence. Britene har foreløpig kjøpt 200 systemer, men med noen flere helikoptere er mistet, skal i 2015 nano-helikopteret tålt. Britene har en ordning på kjøp av systemer for rundt 100 millioner kroner.

Black Hornet - er utvilsomt den til å kalle den minste nano-helikopteren med høy oppløsning, elementer, gyrostatistikk, styringsystem og antenne. Men kan faktisk flytte det i høyhastighet på skjærte, og med sine 20 gram, markert er minsten liten av det laget der. Den lille kretsen, har en flytid på 25-30 minutter, og kan operere helt til i 1000 meter fra operatøren, og kan også operere på en 45 minutt.

Her. Hvert system blir levert med spesiallaget med, nedfrysete mobil, styrings- og nano-helikopteret. «Black Hornet» skal i følge administrerende direktør i Prox Dynamics Gudmund Kjerfvein, være svært lett å fly. Operatøren følger med på skjermen, starter det fra hånden sin, og gir den styresystemet fra flykabinen oppover, på en enheds kontrollenhet. Borten ordner det helikoptersystemet selv. Slipper operatøren blir det. Systemet har også en lang rekke med et enkelt trykk sørger for at nano-helikopteret på oppkjøp returnerer tilbake til operatøren.

Nå er US Army også interessert, og Army Contracting Command har innkjøpt en utviklingskontrakt med Prox Dynamics, verdt 15 millioner kroner, for videre utvikling og med tanke på fremtidig kjøp av dette minste Nano UAV-helikopteret, eller som Prox Dynamics kaller det, PD0 (Personal Reconnaissance System). Army Contracting Command fikk i sin 2012 kontrakt om utviklingskontrakt på diverse materialer, og valgte å gå Prox Dynamics var eneste budrør i USA!

Amerikansk har tidligere vært skutt på flytugen. De er altså i verden om denne minste nano-teknologien til bruk i UAV'er (PD0'er). Det er også det rette tilleggsutrusting for alle.

teknologi, da enhetene i forstyrrelse over hele verden, sammen med teknologisk material. En utvikling vi også har sett i Norge de siste årene. Britiske klipper på operatør-ord bokstaver at utviklingen av høyteknologisk material, slik som blant annet nano-ovrer er «dette utviklingen».

Prox Dynamics har brukt en nano-UAV'er er langt større enn kun i Forsvaret. Man kan det bruke seg av både Polit og Brannvesen kan ha nytte av slik teknologi, enten ved gjensidigheter eller brann der det vurderes som uforholdig for redningsmannskapet å komme for nære. Prox Dynamics vurderer kanskje dette som å bygge inn flere sensorer i «Black Hornet» som eksempelvis kan detektare radioaktiv stråling eller farlige gasser.

På slutten av Offisersbladet meget informasjon orientering hos Prox Dynamics i Asker, kunne Kjerfvein fortelle at det er Hæren på Holmen som produserer systemene, men at produksjonen av selve helikopteret skal flyttes til Egersund ved Helsehus. Fremtid oppgjør nok også at utviklingskontrakt i Romania/Polen/USA, og etter hvert at utviklingskontrakt i Ukraina/USA. Nå har høyteknologifirmaet valgt seg ut av, at de flytter til større kontrollenheter i Asker.

Offisersbladet ønsker Prox Dynamics lykke til med videre forskningsutvikling.

OFFISERSBLADET

Faksimile av artikkel i Offisersbladet nr 3 2014, side 46-47.

ERI FERD MED Å BLI STORE I USA

Det har skjedd mye siden Offisersbladet besøkte Prox Dynamics i 2012. De har etablert seg i USA, og har allerede flere kontrakter på leveranser til det amerikanske forsvaret. Norsk representant i USA i for-

bindelse med etablering, markedsføring og salg, er den ikke ukjente Arne Skjørpe, tidligere brigader i Hæren.

DEN ARABISK-ISRAELSKE KRIG

«Betydningen av den jødiske revolusjonen kan reduseres til ett ord: Selvstendighet. Selvstendighet for det jødiske folk i deres hjemland!» erklærte David Ben-Gurion allerede i 1944. Utfallet av krigen skulle sette fart i denne prosessen, men den var egentlig i gang, alt da.

AV TROND SÆTRE

Jødisk immigrasjon til Palestina hadde forekommet helt siden sionismen som ideologi ble etablert ved inngangen av det 20. århundret. At det endelige målet med immigrasjonen var å opprette en jødisk stat, begynte å bli tydelig på 30-tallet, med de konflikter det medførte mellom arabere og jødiske innflyttere. På en konferanse i London i 1939 erklærte britene, som hadde mandat i Palestina, at det ikke skulle opprettes noen jødisk stat i området.

Under krigen stilte jødene i Palestina seg på britisk side, de vervet seg og hadde egen brigader som deltok i kamper sammen med de allierte. På denne måten skaffet de seg militær erfaring som skulle bli nyttig senere. På den andre siden fantes det også jødiske militser som ble regnet som terrorgrupper, og som angrep og drepte både arabere, briter og om nødvendig også jøder, i Palestina. Angrepene fortsatte etter krigen, og britene svarte blant annet med å nekte immigrantskipet S/S Exodus, med jødiske flyktninger fra Tyskland, adgang til Palestina i august 1947. Men på dette tidspunktet hadde Storbritannia allerede bestemt seg for å trekke seg ut av Palestina og overlate mandatet til FN.

FNs forslag var å dele landområdet i en jødisk og en arabisk del. De arabiske lederne avviste dette, men det hadde de jødiske immigrantere allerede ventet, og de forberedte seg på krig. Haganah, i utgangspunktet en paramilitær forsvarsgruppe, var i praksis den blivende jødiske statens forsvar.

Spenningen steg i området, og det første, større sammenstøtet fant sted i januar 1948, da arabiske styrker begynte å angripe landsbyer med jødiske bosetninger. Bosetningene var spredte, og kunne lett isoleres. Men spredningen av bosetninger var i tråd med den rådende sionistiske ideen om at fysisk tilstedeværelse var viktigst for å avgjøre om et område skulle bli jødisk eller arabisk. Israels "Plan D" innebar derfor å holde alle jødiske bosetninger besatt, også de som var utenfor FNs delingsplan. Haganah satset på å skaffe seg sterke stillinger, især i områder der de kunne hindre arabiske framrykninger. For å oppnå dette måtte de første bryte isolasjonen av jødiske bosetninger i Jerusalem. 5. april begynte Haganah å angripe strategiske beliggende arabiske landsbyer, og lyktes med dette i å åpne en korridor mellom Tel Aviv og Jerusalem.

14. mai proklamerte Ben-Gurion opprettelsen av den jødiske staten Israel i Palestina. Alt samme natt ble den nye staten angrepet av en arabisk koalisjon bestående av Jordan (den gangen kalt Transjordan), Egypt, Syria, Libanon og Irak. Koalisjonen var preget av indre stridigheter. Jordan hadde den største hæren, og under ledelse av britiske offiserer var den også den mest effektive. De andre kommandørene mistenkte koalisjonens leder, kong Abdulla av Jordan, for å ville utnytte situasjonen til å utvide sitt eget landområde.

På jødisk side hadde Haganah samlet ulike militser og forsvarsforbund under seg i det som nå ble omdøpt til Israel Defence Forces – IDF. De manglet tunge våpen, men hadde i løpet av kort tid vokst til en hærstyrke på 40 000 mann. Mange kom fra en flyktningleir på Kypros der Haganah hadde drevet med militær trening, andre var frivillige fra hele verden. Første del av det nye Israels uavhengighetskrig varte bare en knapp måned, med

Jerusalem og Galilea som de sentrale stridssonene. Den Arabiske Legion fra Jordan erobret gamlebyen i Jerusalem, men i Galilea fikk IDF artilleri, og slo tilbake syriske styrker, selv om disse ble værende i området.

FNs utsending, den berømte diplomaten Folke Bernadotte, greide å få til en våpenhvile som trådte i kraft 11. juni, men delingsplanen som han foreslo, ble avvist av begge parter. Nye krigshandlinger var dermed uunngåelige ved våpenhvilens utløpsfrist 9. juli, og kort tid etter erobret IDF Lod og Ramle, to sentrale arabiske byer langs korridoren til Jerusalem. Særlig Lod by var viktig som et transportknutepunkt for fly- og jernbanetrafikk. Med dette sikret de også Tel Aviv. Men byene Ramallah og Latrun, som ble benyttet i beleiringen av Jerusalem, forble på arabiske hender, også etter harde kamper i Latrun mellom IDF og Den Arabiske Legion.

Ved inngåelsen av en ny våpenhvile den 18. juli gjorde FN nytt forsøk på å komme til enighet om deling. Men håpet begynte å svinne etter at Bernadotte ble drept av militsmenn fra den såkalte Stern-gjengen, en ytterliggående jødisk gruppe også kjent som Lehi, 17. september.

Da den nye våpenhvilen også opphørte, den 28. oktober, forsøkte Israel å kjempe på flest mulige fronter samtidig, men de viktigste kamphandlingene fant sted langs grensen mot Egypt. IDF drev den egyptiske hæren ut av Negev i desember, og fortsatte med en offensiv i Sinai for å sperre egypterhæren inne i Gaza. I januar 1949 valgte Ben Gurion imidlertid å trekke styrkene sine ut av Sinai på grunn av forsvarspakten mellom Egypt og Storbritannia. Egypt måtte likevel be om en våpenhvileavtale i februar, og de andre arabiske landene gikk med på tilsvarende avtaler, en etter en. Den siste som skrev under var Syria den 20. juli, og med det sattes et endelig punktum for den første arabisk-israelske krigen.

På dette tidspunktet kontrollerte Israel et større område enn det FN hadde satt av. Strategien med å spre de jødiske bosettingene mest mulig, hadde fungert, og store deler av den arabiske befolkningen i området var drevet på flukt. Araberne har i ettertid skyldt på interne stridigheter for å forklare fiaskoen som denne krigen ble for dem. Innen et par tiår var den israelske hæren imidlertid blitt så mektig at også en mer sammensveiset arabisk allianse ville hatt store problemer med å beseire den. Seksdagerskrigen i 1967 beviste dette.

Av John Berg
Forsvarsanalytiker

BRITENE STYRKER FORSVARET

En rask utrykningsstyrke på 50.000 personell fra alle forsvarsgrener, opp fra 30.000 i følge hittil gjeldende planer, skal stå klar når britene når sin Joint Force (JF) 2025 målsetting, fremgår det av den lenge ventede britiske Strategic Defence and Security Review (SDSR) 2015 forsvarsstudien, som omsider forelår før jul. Den bekrefter løftene statsminister David Cameron har avgitt i Parlamentet. Her har han lovet en generell styrking av forsvaret, og stor vekt på blant annet droner og spesialstyrker. Spesialstyrkene får nå en ekstra utstyrspakke verd 2 milliarder pund.

I følge planene for "Operation Temperer" kan Forsvaret i dag meget raskt forsterke det britiske politiet ved terrorfare eller angrep med 5.000 mann. Dette antallet skal mer enn dobles. Britene har en annen politioverordnet enn oss, med generelt ubevæpnet politi støttet av spesialtrente "armed officers". Bare i London finnes det i dag 2.000 "armed officers" og dette antallet skal dobles (finansiert utenfor SDSR).

Den ytterst viktige JF 2025-styrken vil blant annet omfatte en hærdivisjon med tre brigader, inkludert en ny Strike Force med to lette brigader, en Special Forces task group, en flystyrke med kampfly, transportfly og overvåkingsfly og en maritim task force bygget rundt et Queen Elizabeth-klasser hangarskip med støttefartøyer.

Hangarskipet HMS Queen Elizabeth under bygging.

At et av de to nye hangarskipene til enhver tid skal være klart for rask utrykning innebærer at antallet fly som er klare for formålet skal økes til 24, et mål som skal nås i 2023, mot bare åtte i SDSR 2010. Det var ventet at det samlede og endelige plan-

tallet for F-35 skulle reduseres fra 138, men så skjedde ikke. Bekreftet antall F-35 innenfor 2025-rammen er 39 fly, endelig beslutning om de resterende 99 må tas senere. Typhoon kampflyene vil bli holdt i tjeneste til minst 2040, og antallet vil bli økt med to skvadroner, til syv. Dette vil man oppnå ved å reversere planen om å ta ut av tjeneste alle Typhoon Tranche 1, dvs. den tidligste versjonen av flyet. Tornado GR4 kampflyene vil gradvis bli erstattet med Typhoon.

Mens SDSR 2010 ga Nimrod MRA4 maritime overvåkingsfly prosjektet dødsstøtet, skal det nå anskaffes ni Orion-etterfølger Boeing P-8 Poseidon fly, derav skal minst tre være i tjeneste innen neste parlamentsvalg, som ventes i 2020. Flyene får to oppdrag som vil skille dem noe ut fra våre P-3C Orion; de skal drive antiubåt operasjoner rundt den seilende hangarskipgruppen og sikre inn- og utseilingsfarvannene for britenes nye Trident-etterfølger rakettførende strategiske atomdrevne ubåter, som skal anskaffes til en svimlende kostnad på 31 milliarder pund. Dette strekker seg imidlertid ut til etter 2030. De britiske P-8'ene vil også få overvåkingskapasitet over land. Amerikanske P-3C'er har som kjent operert i denne rollen over Afghanistan.

Boeing P 8 Poseidon.

Britene vil oppgradere helikoptre for spesialstyrkene og sine Sentinel R1 (Bombardier Global Express ultra langtrekkende businessjet) "battlefield and ground surveillance" fly, samt Shadow R1 (Beechcraft Super King Air business turboprop) ISTAR (Intelligence, Surveillance, Target Acquisition, Reconnaissance) fly. BAe 146 CC2 og CC3 transportflyene, som er utrustet for å kunne sette inn spesialstyrker i "high threat areas", vil bli erstattet etter hvert som de når sin levetid.

Cyberforsvaret skal styrkes og britene skal begynne utbyggingen av et radarsystem mot ballistiske missiler. Det skal vurderes om Royal Navy's Type 45 Daring-klasser jagere skal oppgraderes til å få anti-ballistisk missil kapasitet eller om man skal vente på den nye Type 26 fregattklassen. Royal Navy vil få to nye offshore patruljefartøyer.

Frem til og med 2020 skal det spares inn 7 milliarder pund, blant annet ved å redusere antall sivilt ansatte med nesten 16.000 og selge unna en tredjedel av Forsvarets landareal.

Regjeringen har forpliktet seg klart og tydelig til NATOs målsetting om forsvars-

budsjetter på 2 prosent av BNP (Brutto Nasjonalprodukt). Kontrasten til SDSR 2010 er enorm; et eksempel er at den britiske hæren i senere år har fått redusert sin stående styrke med en tredjedel, til det Daily Telegraphs forsvarsanalytiker Con Coughlin har karakterisert som "its smallest size since the start of the Napoleonic wars." (Britisk presse, Air Force Monthly jan 2016)

RUSSISK ARKTISK SPESIALHELIKOPTER

Mil MI 8 AMTSh-VA.

Ulan-Ude Aviation Plant har nå overlevert det første Mil Mi-8AMTSh-VA arktiske spesialhelikoptret til det russiske forsvarsministeriets arktiske seksjon. Helikoptret er en videreutvikling av Mi-8AMTSh-V og skal kunne operere i Arktis i temperaturer under -40 gr. C. Det skal kunne fly i polarvær og under de vanskeligste polare navigasjonsforhold, uten satellittnavigasjon og med usikre radiosamband.

Helikopterversjonen har ekstra drivstoff-tanker som øker rekkevidden til mer enn 1.300 km. Det fremgår ikke hvor mange som skal anskaffes, men også sikkerhetsstyrker utenfor Forsvaret skal være interesserte. (Air Forces Monthly jan 16)

RUSSISK "FALLSKJERMKANON"

2S 25 Sprut-SDM1.

Russerne fortsetter sin utbygging av «desant» luftlandestyrker med moderne panserkjøretøyer som kan slippes i fallskjerm med mannskaper sittende inni. I følge analytikeren Christopher F. Foss utvikler JSC (Volgograd Machine Building Joint Stock Company) nå en forbedret 2S25 SPRUT-SDM1 selvdrevet beltegående 125 mm kanon, klassifisert som panserjager. Kjøretøyet skal produseres av Kurganmashzavod. Vekt blir ca. 18 tonn og vognen blir amfibisk og skal kunne skyte mens den flyter, men bare ut til 30 gr. ut fra senterlinjen, til høyre og venstre. (Jane's International Defence Review des 15)

BMW
Bilia Skøyen

www.bilia.no

Ren kjøreglede

STORE FORDELER FOR DEG SOM SKAL TJENESTEGJØRE I UTLANDET.

NYE BMW 7-SERIE FRA 50.700 €

Benytt denne muligheten til å få en flott BMW til spesielt gunstig pris. Når du tjenestegjør ute kan du også bestille ny bil gjennom BMW Diplomatic Sales før du returnerer til Norge. Vi vil ordne med fortolling og registrering på norske skilter.

Kjøp ny BMW på diplomatbetingelser. Priser langt under ordinære taxfree-priser. For nærmere informasjon kontakt Bilia Skøyen, BMW Diplomatic Sales ved: **Per Erik Funderud, e-post pef@bilia.no, tlf 478 99 990.**

Nyhet! 225xe ladbar
hybrid fra 25.400 €

Nyhet! 330xe, ladbar
hybrid fra 28.700 €

Nye X1 fra 19.700 €

X3 fra 26.100 €

X5 fra 37.900 €

**BMW DIPLOMATIC SALES.
JOY KNOWS NO BORDER.**

Bilpriser er inkl. frakt og leveringsomkostninger.
Forbruk blandet kjøring alle modeller: fra 0,41–1,04 l/mil. CO₂-utslipp: Fra 109–225 g/km. Vi tar forbehold om trykkfeil.

BMW EfficientDynamics
Mer kraft. Lavere utslipp. Mindre forbruk.

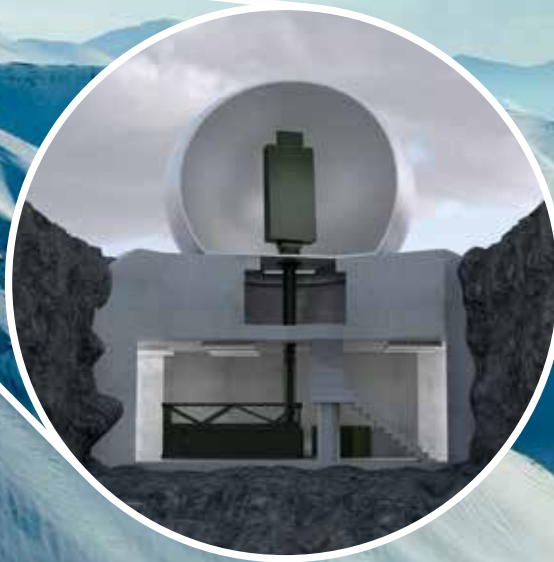
BMW GARANTI
5 ÅR 200.000 km

Ring oss på telefon 08555
Nå oss døgnet rundt via chat på bilia.
no eller facebook.com/bilianorge

Bilia Personbil as
Avd. Skøyen
Drammensveien 213
0281 OSLO

Bilia 08555

EXTENDED **AWARENESS**

The GIRAFFE 8A is a recent extension to Saab's world-class line-up of surface radar systems. This 3D long-range air surveillance radar system is designed for the highest level of situational awareness and ballistic missile defence – in any climate. The GIRAFFE 8A provides exceptional range and multi-role capabilities, combined with operational flexibility that allows you to virtually look into the future.

With our more than 60 years of innovative radar development you can rely on Saab's *thinking edge* to provide the capabilities needed to meet future threats and requirements.

www.saab.com

GIRAFFE 8A – a member of Saab's world-class line-up of Surface Radar Solutions.

SAAB